

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

At være ung i et udsat boligområde

Et kvalitativt studie af udsathed blandt unge bosat i et udsat boligområde og forebyggelsen af kriminalitet i området

---

Skrevet af:

Sofie Konrad Nielsen

Malene Hansen

Vejleder: Christian Klement

Aalborg Universitet

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Speciale, semester 4

Maj 2021

Anslag: 191.494

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
UDSATTE BOLIGOMRÅDER.....	3
TAL FOR SUB-OMRÅDER	4
PRÆSENTATION AF CASE: STENGÅRDSVEJ I ESBJERG.....	5
RELEVANSEN AF KRIMINALITETSFOREBYGGELSE I DET SOCIALE ARBEJDES FELT	7
PROBLEMFORMULERING.....	11
VIDENSKABSTEORETISKE OVERVEJELSER.....	11
POSITIONERING	12
METODEHERMENEUTIKKEN.....	12
KRITISKE OVERVEJELSER AF DEN VIDENSKABSTEORETISKE POSITIONERING.....	13
FORSKNINGSDESIGN	13
ABDUKTIV TILGANG	13
TILVIRKNING AF DATA.....	14
CASESTUDIE	14
<i>Ekstrem case</i>	15
UDVÆLGELSESKRITERIER OG ADGANG TIL FELTET.....	15
ETISKE OVERVEJELSER	18
METODE	19
DET KVALITATIVE INTERVIEW.....	19
GRUPPEINTERVIEW	20
EN SEMISTRUKTURERET TILGANG	21
DATABEARBEJDNING.....	21
ANALYSESTRATEGI	21
KODNINGSSTRATEGI.....	22
PRÆSENTATION AF EMPIRI	23
EMPIRISKE FUND	23
TEORI	24
INTERAKTION MELLEM MENNESKER	24
STEMPLINGSTEORI.....	25
DEFIANCE THEORY	26

MENNESKETS SOM RATIONELT OG EGENNYTTIGT	29
ROUTINE ACTIVITY THEORY.....	29
SOCIAL BOND THEORY.....	30
ANALYSE.....	32
ANALYSEDEL 1	33
OPLEVET LEVEVILKÅR PÅ STENGÅRDSVEJ.....	33
NEGATIV OMTALE	34
NEGATIVE FORVENTNINGER	36
FÆLLESSKABET PÅ STENGÅRDSVEJ	38
<i>En subkultur?</i>	41
EMOTIONELLE INDVIRKNINGER	42
<i>Oplevelser af uretfærdige sanktioner</i>	42
<i>Betydningen af svækket tilknytning til samfundet</i>	45
<i>Udviklingen af modstand</i>	46
DE UNGE OG DERES FRITID	47
FRITIDSJOB HAR EN BETYDNING.....	52
<i>Unge oplevelse af succes</i>	52
NÅR SKOLEN ER VIGTIG FOR DE UNGE	54
ANALYSEDEL 2	56
DE UNGES FRITID - OG MULIGHEDEN FOR SUNDE AKTIVITETER.....	57
FÆLLESSKABET PÅ STENGÅRDSVEJ KAN MEDFØRE RINGE INTEGRATION	60
STEMPLING OG NEGATIVE FORVENTNINGER.....	62
OPLEVET URETFÆRDIGHED	65
KONKLUSION	68
DE UNGES OPLEVELSER AF UDSATHED	68
VORES BUD PÅ FORBEDRINGER AF DET KRIMINALITETSFOREBYGGENDE ARBEJDE.....	71
METODEKRITIK.....	73
RELIABILITET.....	73
VALIDITET	75
LITTERATUR.....	77

Indledning

Børn og unge i udsatte positioner kan opleve at måtte kæmpe hårdere med deres livsbetingelser end andre. Livsbetingelser som kan følge de unge langt ind i voksenlivet (Socialstyrelsen, 2021). Men hvad vil det sige at være socialt udsat? Udsathed kan knyttes til begreber som social sårbarhed, social udstødelse eller social eksklusion, og som modpol hertil findes social integration eller inklusion. Til denne kompleksitet findes der forskellige forklaringer på, hvorfor social udsathed opstår (Rådet for Udsatte Unge, 2009, s. 17-19).

For nærværende undersøgelse er udsathed centralt. Specielt udsathed, der kan relateres til kriminel adfærd, hvorfor temaer som økonomisk lave levevilkår, stemping, etnisk minoritet sociale bånd og fritid er nøgleord for undersøgelsen. Der tages afsæt i Stengårdsvej, som er et udsat boligområde i Esbjerg og tillige figurerer på den hårde ghettoliste (Transport- og Boligministeriet, 2020). Stengårdsvej er et område med komplekse sociale problemstillinger, hvorfor det forebyggende og kriminalpræventive arbejde skal forholde sig til mange former for udsathed (Sørensen, 2020).

Udsatte boligområder har ofte ry for øget kriminalitet, og derfor er det relevant at se på, hvorfor nogle unge fra disse boligområder bliver kriminelle, og hvordan der arbejdes kriminalitetsforebyggende. Ungdomslivet formes i et samfund, hvor der stilles høje krav til egne ressourcer, kompetencer og initiativer, hvilket medfører, at den unge i højere grad end tidligere har forudsætninger for at skabe sit eget liv og sine relationer i samfundet (Mørch, 2012, s. 126). For nogle unge kan det være svære vilkår at være ung i, hvilket kan medføre vanskelige forudsætninger for at skabe sig et succesfuldt liv. Kriminalitet kan i den sammenhæng kan blive en strategi for, at den unge kan klare sig i det moderne ungdomsliv (Mørch, 2012, s. 125). Det kan således handle om samfundets krav til den unge, og hvordan den unge er tilknyttet samfundet gennem eget engagement og udfoldelse af egne kompetencer (Mørch, 2012, s. 126). Vi finder det derfor interessant og ikke mindst relevant at frembringe unges egne oplevelser af at være ung, og hvordan en oplevet udsathed kommer til udtryk. Oplevelser, der kan beskrive, hvad der ligger til grund for deres handlinger, og hvordan dette spiller sammen med udsathed for kriminalitet.

Udsatte boligområder

For at forstå hvorfor udsatte boligområder overhovedet opstår, skal disse områders tilblivelse ses over et længere tidsperspektiv. Boliger, der på et tidspunkt har været svære at udleje, kan have en koncentration af udsatte beboere, der ressourcemæssigt både socialt og økonomisk ligger under gennemsnittet, hvilket kan omfatte gennemførelse af uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet, indkomstniveau eller isolation og udsathed med en afkobling fra det resterende samfund. Hertil kommer boligområdets synlige sociale problemer, såsom kriminalitet og utryghed. Dette kan medvirke til et øget fravalg af områderne og føre til en fortsat øget koncentration af udsatte beboere. Med sådanne problematikker kan der for boligområdet og dets beboere blive skabt et negativt omdømme. Dette negative omdømme kan forstærkes af dels mediernes oftest negative italesættelse af områderne og dels politikernes stempning af dem som "ghettoer" (Andersen, 2003; Andersen, 2020, s. 56) (Christensen, 2013, s. 42-43).

Tal for SUB-områder

Da Stengårdsvej karakteriseres som et SUB- og hårdt ghettoområde, er det relevant at kigge nærmere på kriminalitetsbilledet for sådanne områder (Transport- og boligministeriet, 2020, s. 2). Rigspolitiets rapport *National strategi for politiets indsats i de særligt udsatte boligområder 2019*¹ viser, at der i 2018 blev rejst flere sigtelser for overtrædelse af straffeloven pr. indbygger i SUB-områderne end i Danmark som helhed. Således blev der rejst 61,7 sigtelser pr. 1.000 indbyggere i SUB-områder overfor 22,1 sigtelser pr. 1.000 indbyggere i Danmark som helhed, hvilket vil sige, at antallet af sigtede personer næsten er tre gange så højt i SUB-områderne sammenlignet med Danmark som helhed (Rigspolitiet, 2019, s. 6).

Derudover er langt den største andel af kriminaliteten blandt beboere i SUB-områderne begået af en meget lille andel beboere. Dette viser data, der bygger på alle de knap 3.000 beboere i SUB-områderne, der i løbet af perioden 01.01.2016 til 30.09.2018 har været sigtet for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer² (Rigspolitiet, 2019, s. 7). Hertil viser data, at 5 pct. af de kriminelle beboere har begået 71 pct. af den vægtede kriminalitet, jf. førnævnte love. Endvidere belyser data, at 1 pct. af de kriminelle beboere har be-

---

¹ *National strategi for politiets indsats i de særligt udsatte boligområder* bygger på data fra *Politiets Tryghedsundersøgelse 2018*. Tryghedsundersøgelsens data baseres på en stikprøve i spørgeskemaundersøgelsen. For 2018 har 11.687 personer besvaret i stikprøven (Rigspolitiet, 2018, s. 6-7). For uddybning af baggrund for data henvises til *Politiets Tryghedsundersøgelse 2018. Metoderapport* (Rigspolitiet, 2018).

² Andelen af kriminaliteten er målt som andel af den samlede crime harm score, der er et index bygger på tanken om, at et samfunds straffesystem afspejler, hvor alvorligt samfundet vurderer en given kriminalitet. Crime ham

gået knap halvdelen, dvs. 43 pct., af kriminaliteten, hvilket svarer til, at størrelsesordenen 30 personer har stået for halvdelen af den vægtede kriminalitet i de 23 SUB-området tilsammen (Rigspolitiet, 2019, s. 7-8). Det kan herved udledes, at kriminaliteten i SUB-områderne er koncentreret på en mindre gruppe personer, der begår størstedelen af den samlede kriminalitet (Rigspolitiet, 2019, s. 7-8, 21).

Derudover kan det være relevant at kigge på beboernes effekt på hinanden i et afgrænset boligområde – den såkaldte naboeffekt. Dette perspektiv er interessant, da antallet af folk, der er dømt for lovovertrædelser, er tre gange højere i de udsatte boligområder end resten af landsgennemsnittet (Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2019, s. 111). Dette finder vi interessant, da unge fra Stengårdsvej bor i et område med en højere kriminalitetsrate end resten af Esbjerg, hvilket fremgår af Syd- og Sønderjyllands Politis interne SUB-analyse.

Præsentation af case: Stengårdsvej i Esbjerg

I den østlige del af Esbjerg ligger Stengårdsvej, hvor der i 2020 var 1.296 beboere (Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, 2019, s. 2). Stengårdsvej har som boligområde haft udfordringer, hvorfor området figurerer på Regeringens liste over hårde ghettoer 2020 (Transport- og Boligministeriet, 2020). Kriterierne for at indgå på ghettolisten omfatter andel uden for arbejdsmarkedet, andel af efterkommer og indvandrere af ikke-vestlig herkomst, andel af dømte, andel med grundskole som højeste uddannelsesniveau samt gennemsnitlig indkomst. Et boligområde skal så at sige "opfylde" tre ud af de fem kriterier for at blive karakteriseret som et ghettoområde. Stengårdsvej opfylder kriterierne om andel af efterkommer og indvandrere af ikke-vestlig herkomst med 76,0 pct., andel af dømte med 2,27 pct. og andel med grundskole som højeste uddannelsesniveau med 79,0 pct. Derudover er 40 pct. af beboerne uden for arbejdsmarkedet (Transport- og Boligministeriet, 2020, s. 2). Da Stengårdsvej har opfyldt betingelserne for at være et ghettoområde de seneste fem år, defineres det nu som et hårdt ghettoområde (Transport- og Boligministeriet, 2020, s. 1-2).

Som følge af at Stengårdsvej står på den hårde ghettoliste, har Esbjerg Kommune skullet udarbejde en lovpligtig udviklingsplan for området. Denne udviklingsplan skal sikre, at der i 2030 maksimalt er 40 pct. almene familieboliger på Stengårdsvej (Esbjerg Kommune.; Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, 2019, s. 9). Derudover vedtog Esbjerg Byråd en helhedsplan for 2021-2024, der tager afsæt i Landsbyggefondens anbefalede fire indsatsområder, hvilke er

Uddannelse og livschancer, Beskæftigelse, Kriminalitetsforebyggelse samt Sammenhængskraft og medborgerskab. Helhedsplanen er opdelt på en sådan måde, at de tre områder, der er på listen over udsatte boligområder i Esbjerg, herunder Stengårdsvej, hver har sit eget bydelshus. Bydelshusene er omdrejningspunktet for alle aktiviteter og indsatser, der tilpasses efter de problemer og udfordringer den enkelte bydel har erfaret (Bjerre-Christensen, 2020; Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, 2019: COWI, 2019). Der er således allerede igangsat flere forebyggende indsatser for at løfte Stengårdsvej som boligområde.

Kriminaliteten på Stengårdsvej

Et dansk studie har undersøgt, hvilken betydning det har for unge at vokse op i områder med en høj andel af kriminelle unge, der kan fremstå som rollemodeller. Studiet viser, at jo flere kriminelle, der bor i et område, jo større er risikoen for, at børn med etnisk minoritetsbaggrund, der bor i området, selv bliver kriminelle (Damm & Dustmann, 2014, s. 4). Ungdomskriminaliteten, der finder sted på Stengårdsvej, finder vi derfor væsentlig at inddrage i præsentationen af specialets case. Syd- og Sønderjyllands Politi har præsenteret deres grundlag for, hvorfor kriminaliteten blandt unge på Stengårdsvej er en problematik, hvilken der fortsat skal sættes ind over for. Syd- og Sønderjyllands Politi tager bl.a. afsæt i deres interne kriminalitetsanalyse (SUB-analyse), der udarbejdes hvert år. Analysen bygger på en metodetrianglerende tilgang med både kvalitative og kvantitative data. Det kvantitative data omfatter bl.a. statistik fra OPA, anmeldt kriminalitet, straffelovsovertrædelser og urohændelser. Det kvalitative data er interviews af bl.a. ledere af politiområdet, nærbetjente, SSP og andre relevante aktører. Dette skaber et nuanceret grundlag til den politifaglige vurdering for behovet for en særlig politimæssig indsats. Når denne vurdering er foretaget diskuteres denne med den pågældende borgmester for området. Analysen udarbejdes således kontekstuel, hvor der fokuseres på at opnå en forståelse for kriminalitetsproblemet og de mulige årsager hertil i et overordnet perspektiv, hvilket skal bidrage til en løsning på kriminalitetsproblemet. SUB-analysen for Syd- og Sønderjyllands Politi inkluderer ikke initiativsager, der omfatter politiets egne initiativer såsom synlighed og visitation. Derudover følges der med i den daglige gang, med døgnrapporten, hotspots og nærbetjentene og beredskabets erfaringer i områderne. Det har dog af sikkerhedsmæssige årsager ikke været muligt at tilgå Syd- og Sønderjyllands Politis interne kriminalitetsanalyser, men vicepolitiinspektør, Henrik Thrane, og vicepolitiinspektør, Christian Østergård, fortæller, at de gennem en analysebaseret tilgang kan påvise, at der er

behov for en politimæssig indsats på Stengårdsvej grundet en højere kriminalitetsrate i området (Bilag 4, l. 27-30). Når disse analyser sammenholdes med politiets dokumentering og registrering i området, viser de, ifølge Syd- og Sønderjyllands Politi, at Stengårdsvej er mere kriminalitetsbelastet end resten af Esbjerg Kommune (Bilag 4, l. 141-142).

Således baseres de interne analyser, som Henrik og Christian refererer til, sig på Syd- og Sønderjyllands Politis data af registrering af begået kriminalitet på Stengårdsvej, af personer med adresse på Stengårdsvej eller af personer med en anden relation til Stengårdsvej. Det er dog vigtigt at have for øje, at der imidlertid kan være en vis mængde tavs viden fra praksis, der indgår i begrundelserne for politiets holdning til kriminalitetsproblemet med unge på Stengårdsvej. Syd- og Sønderjyllands kriminalitetsanalyser kan endvidere underbygges af nøgletal fra Regeringens liste over hårde ghettoområder, hvor Stengårdsvej ligger på 2,27 pct. for dømt i perioden 2018-2019 (Transport- og Boligministeriet, 2020, s. 2).

Vi kan således velbegrundet argumentere for, at Stengårdsvej er et boligområde, hvor der særlig finder kriminalitet sted. Derudover i peger Syd- og Sønderjyllands kriminalitetsanalyser på, at der fortsat er unge, der skaber sig en kriminel livsstil, hvor der også kan være tilknytning til bandemiljøet på Stengårdsvej (Bilag 4, l. 32-48). Dette argumenterer Henrik for:

"Vi oplever fortsat, at der er en ST-Gruppe. En gruppe på Stengårdsvej som kalder sig for ST-Gruppen. Det er nogle, som er i en gruppe, der i mere eller mindre omfang omgås hinanden, og som også laver kriminalitet sammen og herunder har en del af narkomarkedet, som de beskæftiger sig med og tjener penge på. Og vi oplever også, at de har en modpart, der hedder KV-Gruppen fra Hedelundgårdparken ude i Kvaglund [...] Vi oplever egentlig, at der er to grupperinger, og at der er en gruppering på Stengårdsvej" (Bilag 4, l. 169-176, 192-193).

Syd- og Sønderjyllands Politi oplever således, at der fortsat er en udfordring med kriminalitet relateret til Stengårdsvej, hvilket vi finder som en begrundelse for, at der stadigvæk er behov for en forebyggende indsats, så unge ikke ender i den kriminelle løbebane, der kan indeholde en tilknytning til bandemiljøet.

Relevansen af kriminalitetsforebyggelse i det sociale arbejdes felt

Foreliggende forskning på området

En vigtig del i vores argumentation for, at undersøgelsens problemstilling er relevant inden for feltet socialt arbejde, begrundes vi ved, at kunne bidrage til den forskning, der allerede er på området.

Vi er bevidste om, at forskning om udsatte unge og kriminalitet rummer en vis grad af kompleksitet, hvorfor en litteraturgennemgang inden for området kan være omfattende. Derfor har vi tilgået gennemgangen systematisk med en selektion af relevante studier og en vurdering af den frembragte videns relevans for vores undersøgelse (Danneris & Monrad, 2018, s. 63). Her har vi foretaget søgninger på databaser som: vbn.aau.dk og Bibliotek.dk, derudover har vi foretaget søgninger på hjemmesider som: Det Kriminalpræventive Råd, Justitsministeriets Forskningskontor, Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, Center for Boligsocialt Udvikling og Institut for Pædagogik ved Aarhus Universitet. Vi har derudover foretaget søgninger specifikt på Esbjerg Kommunes hjemmeside, Boligprojektet 3i1 og Stengårdsvej, der alle tre er centrale for, hvor vores case udspiller sig i praksis. Efter vores indkredsning af den overordnede problemstilling har vi defineret de centrale elementer, som vores søgestrenges skulle bestå af. Vores søgestreng og søgeord har bl.a. været: "ungdomskriminalitet", "unge i bandegrupperinger" "udsatte boligområder og boligsocialt arbejde", "forebyggelse af ungdoms- og bandekriminalitet" og "etnisk minoritet og kriminalitet" (Danneris & Monrad, 2018, s. 69).

I vores selektion af den foreliggende forskning har vi undervejs i undersøgelsesprocessen sammenholdt vores empiriske temaer med forskning. Det er denne selektions resultat, vi vil præsentere i nedenstående oversigt. Dette har til formål at overskueliggøre hvilken forskning, vi har fundet relevant for undersøgelsen.

Skole, uddannelse og fritid

Her fandt vi det kvalitative studie om fritids- og ungdomsklubbers betydning for børn og unges hverdagsliv og fællesskaber i udsatte boligområder relevant (Petersen, Sørensen, Sørensen, & Ladefoged, 2019). Hvad angår skolegang og uddannelse bidrager et kvalitativt studie om unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid med et unikt ungeperspektiv. Et tema der i denne undersøgelse bliver belyst, er de unges skolegang og uddannelse, og hvilken betydning det har haft for deres fremtid og tilknytning til det kri-

minelle miljø (Petersen, 2015). Desuden har et sådant ungeperspektiv været en inspirationskilde for os i vores undersøgelse.

Kriminalitet og etnicitet

Da vores problemstilling udspiller sig i et boligområde med en høj andel beboere med etnisk minoritetsbaggrund, fandt vi forskning inden for dette område bidragende. Til dette har et forskningsprojekt belyst mødet på gadeplan mellem unge med anden etnisk baggrund og politiet (Ansel-Henry, Jespersen, Jensen, & Katznelson, 2003). Et andet vigtigt forskningsbidrag er projektet om kriminalitet og etniske minoriteter. Projektet er udgivet i tre delrapporter, der omhandler en kortlægning af begået kriminalitet af etniske minoriteter, teoretiske og empiriske årsagsforklaringer samt bud på forebyggende indsatser (Nielsen, Klement, Qvotrup, & Vitus, 2019; Nielsen, Klement, & Vitus, 2019; Qvotrup, Christian, Nielsen, & Vitus, 2019). Forskningsprojektet belyser, hvordan unge kan have et grundlæggende behov for at opleve at være en del af fællesskabet, hvilket vi finder både vigtig og relevant for vores undersøgelse.

Forebyggelse af ungdomskriminalitet og banderekruttering

Vi vil med vores undersøgelse bestræbe os på, at frembringe bud på forbedringer i det kriminalitetsforebyggende arbejde, hvorfor vi har fundet en evaluering af Landsbyggefondens boligsociale indsatser med formålet om at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder, relevant som inspiration. Derudover har vi fundet Det Kriminalpræventive Råd brugbart, der samler viden om risiko- og beskyttelsesfaktorer og henviser til relevant forskning (Det Kriminalpræventive Råd, a). Af forskning, der bidrager med viden om disse faktorer, kan nævnes *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer* (Christoffersen, Olsen, Vammen, Nielsen, Lausten, & Brauner, 2011), *Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper* (Pedersen & Lindstad, 2011) samt *Risikofaktorer, effektevalueringer og behandlingsprincipper. En forskningsoversigt* (Jørgensen, Kyvsgaard, Pedersen, & Pedersen, 2012).

Det er nævneværdigt, at det ikke er muligt at opliste forskningsbidragene entydigt tilhørende det enkelte tema, det pågældende bidrag er placeret under, da der er et vist overlap mellem flere temaer i de enkelte forskningsbidrag. Endelig vil vi bemærke, at ikke alle forskningsbidrag, vi gør brug af, er medtaget i ovenstående, da vi her blot ønsker at give et indblik i vores

tilgang til foreliggende forskning, og hvordan vi har forholdt os til relevansen af disse. Der er indledningsvist i undersøgelsen allerede gjort brug af noget forskning, og der vil i undersøgelsens analyse blive inddraget yderligere forskningsbidrag.

Hvorfor et ungeperspektiv?

Som vi tidligere har tilkendegjort, finder vi det interessant – og ikke mindst relevant – hvordan unge fra Stengårdsvej, kan være i øget risiko for at ende i en kriminel løbebane. Til dette vil vi give de unges oplevelser plads, hvilket også kan bidrage til en forståelse for deres udsathed. Vi vil endvidere bestræbe os på at frembringe praksisorienterede bud på, hvordan det kriminalitetsforebyggende arbejde kan forbedres i et udsat boligområde som Stengårdsvej – med et særligt fokus på ungdomskriminalitet. Når vi finder dette relevant ind i det sociale arbejdes felt begrundes dette ved, at kriminalitet er et socialt problem, der kan dække over forskelligartede lovovertrædende handlinger, hvorfor det er oplagt, at også forebyggelsen deraf må være en forskelligartet størrelse, hvis den skal gøre sig nogen forhåbninger om at være succesfuld. (Mannov, 2013, s. 275). I vores bestræbelse på at denne undersøgelse bidrager ind i en forebyggelsesoptik, finder vi det vigtigt, at vi frembringer empirisk data om unges egne oplevelser af udsathed i et udsat boligområdet.

De unges oplevelser giver mulighed for at belyse et ungeperspektiv på Stengårdsvej, som kan være ukendt for nogle professionelle og derfor bidrage med et nyt indblik i de unges oplevelser af deres boligområde, livsbetingelser og kriminalitetsforebyggende indsatser. Til dette finder vi det relevant både at trække på de unges egne oplevelser af udsathed og de professionelles oplevelser samt vurderinger af unges udsathed. Vi mener således, at professionelle i tæt kontakt med de unge tillige kan udtale sig om nogle af de unges oplevelser. Et afsæt både unges egne og professionelles oplevelser af de unge finder vi relevant, da en virkningsfuld kriminalitetsforebyggelse på Stengårdsvej kan forudsætte en vis overensstemmelse mellem de professionelles udførelse af det forebyggende arbejde og de unges behov eller deres oplevelser af behov for forebyggelse. En sådan overensstemmelse bidrager til, at forebyggelsen når ud til de unge og samtidig skaber en forståelse for, hvad det vil sige at være ung på Stengårdsvej. På baggrund af de unges oplevelser, og de professionelles bidrag hertil, søger vi at opnå en forståelse af de unges udsathed, hvor vi ydermere ønsker at frembringe bud på, hvordan kriminalitetsforebyggelsen på Stengårdsvej forsat kan udføres og/eller forbedres.

Ovenstående sammenhængende formål har dannet grundlag for specialets problemformulering samt undersøgelsesspørgsmål, der gennem analyserne af det empiriske materiale vil danne grundlag for dette speciale og besvarelsen af problemformuleringen.

Problemformulering

Hvordan oplever de unge deres udsathed på Stengårdsvej, og hvordan giver disse oplevelser anledning til forbedring af det kriminalitetsforebyggende arbejde i boligområdet?

Undersøgelsesspørgsmål

1. Hvordan oplever de unge deres udsathed på Stengårdsvej?
2. Hvordan kan de unges oplevelser af deres udsathed give anledning til forbedringer af det kriminalitetsforebyggende arbejde på Stengårdsvej?

Trods et fokus på det kriminalitetsforebyggende arbejde er det indledningsvist nødvendigt at præcisere, at nærværende speciale ikke omhandler analyser af unges kriminalitetsadfærd. Derimod placerer specialet metodisk og teoretisk sig der, hvor vi får indsigt i og en forståelse for nogle komplekse problemstillinger knyttet til eksempelvis opvækst, etnicitet, udsathed, vanskelige livsvilkår og kriminalitetsforebyggende indsatser, ligesom de unges egne bud på, hvordan disse indsatser fremadrettet kan udvikles, bliver tilvejebragt. Målet med specialets undersøgelse kan siges at være et bidrag til den fortsatte vidensudvikling på et komplekst og vanskeligt område knyttet til forebyggelse rettet mod unge i udsatte boligområder med kriminalitet.

Videnskabsteoretiske overvejelser

Vi ønsker at forholde os reflekterende til egen videnskabelig praksis, hvorfor vi bestræber os på at identificere og tage stilling til vores grundantagelser og de metoder, undersøgelsen beror på. Vi bestræber os således på at eksplicitere ud fra hvilket perspektiv, vi anskuer vores problemstilling, hvilke virkelighedsopfattelser vi har samt karakteren af den viden, vi søger at opnå (Juul & Pedersen, 2012a, s. 13). Inden for videnskabsteorien findes to kernebegreber: *Ontologi* og *epistemologi*. Ontologi handler om læren om det, verdenen består af. Epistemologi

omhandler læren om, hvordan vi erkender eller opfatter verdenen. Disse to begreber vil i det følgende blive udfoldet i konteksten af vores videnskabsteoretiske positionering (Juul & Pedersen, 2012a, s. 14-15).

Positionering

Hermeneutik betyder fortolkning eller fortolkningskunst og har et særligt forhold til fortolkning i videnskaben. I den hermeneutiske positionering vil vores grundlæggende antagelser præge undersøgelsen. Derudover studerer hermeneutikken mennesket og samfundet med fokus på at indfange den intentionalitet, der ligger bagved og motiverer mennesket til at handle på en bestemt måde i en bestemt kontekst. Den centrale opgave for hermeneutikken er derfor at udvikle en fortolkende forståelse af den mening, der ligger gemt i menneskelige livsyringer, hvilket forudsætter kendskab til den kontekst, som ytringerne fremkommer i (Juul, 2012, s. 107, 109-110). Dette vil ontologisk betyde, at vi udforsker den sociale virkelighed for at finde forskellige erfaringer og refleksioner, der kan danne grundlag for forskellig adfærd, hvilket relaterer sig til unges oplevet udsathed, og hvordan dette præger deres adfærd samt sandsynligheder for kriminalitet. Epistemologisk betyder det, at erkendelser af virkeligheden opfattes som fortolkninger, der altid er usikre og åbne for diskussion (Juul, 2012, s. 110). Hvordan en sådan fortolkning fungerer kan i vores tilfælde beskrives ved den hermeneutiske cirkel, hvor fortolkningen sker i en løbende og dynamisk proces. I nedenstående beskrives fortolkningsprocessen med afsæt i metodehermeneutikken, som vi gør brug af for vores undersøgelse.

Metodehermeneutikken

Indenfor metodehermeneutikken er der tale om et epistemologisk princip, hvor al erkendelse fremkommer som en pendling mellem helhedsforståelse og delforståelse af de ytringer, der ønskes at forstås. Det vil for vores undersøgelse betyde, at den indsamlede empiri vil blive fortolket baseret på vores forforståelse af helheden. Vi er således ikke i stand til at forstå de enkelte dele uden en forforståelse af helheden. Dog kan vi først skabe fuldstændig forståelse af helheden, når de enkelte dele undersøges. Til hver fortolkning er således en forforståelse,

og denne ændres i takt med, at vi fremanalyserer en ny mening, hvilket skaber mulighed for en ny fortolkning (Juul, 2012, s. 111).

I metodehermeneutikken kan vi tillade os at pendle dels mellem del og helhed ved brugen af den hermeneutiske cirkel og dels mellem vores forforståelser og nye forståelser af det empiriske materiale. Vores forforståelse må her sættes i spil og på spil i mødet med andre forståelser, og analysen kan føres frem til en horisontsammensmeltning (Olesen, 2018, s. 160). Den forstående tradition inden for samfundsvidenskaberne er forbundet til fortolkning og den hermeneutiske metode, hvorfor menneskelige handlinger og konsekvenserne heraf skal forstås "indefra" gennem tolkning af hensigter eller motiver, mening, oplevelser og følelser (Olesen, 2018, s. 159). I relation til specialets case er disse elementer til fortolkningen særlig relevante i det empiriske materiale fra både de unge fra Stengårdsvej og de professionelle med en tilknytning til boligkvarteret.

Kritiske overvejelser af den videnskabsteoretiske positionering

Med metodehermeneutikken og den hermeneutiske cirkel kan konklusionen for nærværende undersøgelse ikke føres tilbage til et sikkert grundlag, hvorfor en endegyldig sandhed udebli-
ver. Hvis man modsat hermeneutikken positionerer sig mere positivistisk med dertilhørende sandsynlig sandhed eller viden, vil man have et kritisk blik på indeværende undersøgelses sandhed og tilskrive den som usikker (Juul, 2012, s. 115). Vi mener imidlertid, at menneskelige erkendelser ikke bør bringes til en objektiv sand forståelse, men i stedet bør forstås som kilder, hvis mening kan undersøges og sammenlignes med helheden, jf. den hermeneutiske cirkel. Herved ønsker vi at opnå sammenhængende forståelser, der skaber et grundlag for at anskue undersøgelsens problemstilling i et nyt perspektiv. Netop dette nye perspektiv opfatter vi som ny viden, der har potentiale til at fortælle noget om de unges oplevet udsathed på Stengårdsvej, og hvordan disse oplevelser kan give anledning til forbedringer af kriminalitetsforebyggelsen i området (Juul, 2012, s. 115). Vi argumenterer således for at kunne frembringe en relevant fortolkning og et betydningsfuldt perspektiv for praksis.

Forskningsdesign

Abduktiv tilgang

Vi vil i følgende afsnit præsentere den tilgang, vi har valgt for vores undersøgelse. Denne tager afsæt i en position mellem deduktion og induktion, hvilken kaldes abduktion (Thagaard, 2004, s. 18). Den abduktive tilgang forudsætter, at vi gennem undersøgelsesprocessen samt i analysen veksler mellem teoretiske betragtninger og empiriske iagttagelser.

I den hermeneutiske optik er konklusioner ikke endelige, men kan udvikles og gøres mere robuste gennem såvel teoretiske betragtninger og begrebsovervejelser (deduktion) som empiriske iagttagelser (induktion). Den abduktive tilgang forudsætter ikke nogen bestemt systematik for denne vekslen mellem teoretisk og empirisk funderede betragtninger, dog er det vigtigt, at vi tydeliggør, hvornår i undersøgelsen vi argumenterer for henholdsvis teoretisk og empirisk funderet tilgang (Olesen & Monrad, 2018, s. 19-20). Det induktive præg skal forstås som, at empirien er styrende for udvalgte egenskaber, idet temaer og mønstre på tværs af det empiriske materiale bliver afgørende for, hvilke fænomener undersøgelsen vil fokusere på. Det deduktive præg gør sig gældende i form af vores forforståelse, der kan blive afgørende for netop hvilke temaer og mønstre, vi bemærker som signifikante (Thagaard, 2004, s. 184).

Vi finder således den abduktive tilgang anvendelig, da denne giver os mulighed for en vekselvirkning mellem at være empiri- og teoristyret og derved frembringe nye forståelser ud fra det empiriske materiale. Tilgangen forudsætter derved et dialektisk forhold mellem teori og empiri (Thagaard, 2004, s. 181).

Tilvirkning af data

Tilvirkningen af det empiriske materiale har krævet flere beslutninger om tilgangen til og udvælgelse af materialet. Disse omhandler en afgrænsning af feltet, udvælgelse af informanter og endelig adgangen til disse informanter. Vi har fundet udvælgelsesmetoden *målrettet udvælgelse* som den mest fordelagtige metode, da man i kvalitative undersøgelser typisk har kontakt til færre informanter, hvorfor metoden er en effektiv måde at udvælge informanter på. Med en målrettet udvælgelse kan vi bedre sikre, at den variation, der findes i informantgruppen, også kommer til at indgå i analyseudvalget, og at så meget viden som muligt derved bliver genereret (Monrad, 2018, s. 128).

Casestudie

Ved brugen af casestudie som undersøgelsesdesign knyttes der ofte en vis kompleksitet. Dette skal forstås ved, at man i casestudiet interesserer sig for det komplekse sammenspil af mange faktorer inden for en given afgrænsning (Frederiksen, 2018, s. 100). Vi finder casestudiet relevant i forhold til vores hermeneutiske positionering, da denne er en strategi til at studere et komplekst fænomen og er baseret på en dybdegående forståelse af fænomenet opnået ved beskrivelse, analyse og fortolkning af fænomenet i sin helhed og i sin sammenhæng, dvs. den kontekstuelle sammenhæng (Launsø, Olsen, & Rieper, 2011, s. 96). Som det indledningsvist er beskrevet, omhandler indeværende undersøgelse unges egne oplevelser af udsathed på Stengårdsvej, og hvordan disse oplevelser kan give anledning til forbedring i kriminalitetsforebyggelsen i området. Dette forstår vi som et komplekst problemfelt, hvorfor casestudiet med sin styrke i at håndtere kompleksitet er fordelagtig at anvende.

Ekstrem case

Vi argumenterer for, at vores case tilhører klassen *ekstrem case*, da vi ser et særligt problem forekomme på Stengårdsvej, hvor nogle særlige problemskabende dynamikker finder sted i området, som ikke forekommer i alle slags områder (Monrad, 2018, s. 129). Stengårdsvej kan derfor være et case-eksempel for denne klasse, da området figurerer på den hårde ghettoliste med dertilhørende karakteristika samt en øget kriminalitetsrate.

Udvælgelseskriterier og adgang til feltet

Vi vil i følgende eksplicitere udvælgelseskriterierne, hvilket bidrager til en gennemsigtighed og gør det muligt at vurdere undersøgelsens resultater (Monrad, 2018, s. 131). Da vi arbejder abduktivt, tilgik vi selve undersøgelsesprocessen med en pragmatisk afgrænsning, da vores problemstilling blev præsenteret for os af praksis. Den tilgang har præget hvilke informanter, vi har fundet nødvendige i bestræbelsen på at belyse problemstillingen (Monrad, 2018, s. 131).

Inden for studiet af socialt arbejde kan der forekomme udfordringer i adgangen til feltet, da der typisk er et ønske om adgang til en udsat eller marginaliseret gruppe, som kan være vanskelige at komme i kontakt med. Da vi ønsker at belyse unges egne oplevelser af udsathed på Stengårdsvej, herunder kriminaliteten i området, har vi at gøre med et felt, der kan være følsomt at undersøge og for informanterne at udtrykke sig om. Vi havde til en start et ønske om

at undersøge banderekutteringen på Stengårdsvej, men blev gennem de første interviews med professionelle fra området gjort opmærksom på, at det dels kunne være svært for os at komme i kontakt med denne gruppe af unge, og at det dels kunne være for risikabelt for de unge at udtale sig om bander i et mindre boligområde. Vi erfarede således, at adgangen til feltet var en dynamisk proces, hvor vi bevægede os mellem problemformulering, kontakt til feltet og potentielle informanter og tilbage for at justere problemformuleringen efter den adgang, som det lykkedes os at få (Monrad, 2018, s. 132). Vi erfarede således udfordringer i kontakten til den unge informantgruppe, hvorfor de rette kontakter har været afgørende for, at vores undersøgelse alligevel kunne gennemføres (Monrad, 2018, s. 131).

Kontakten til praksis har vi fra et praktikforløb på uddannelsens 3. semester, hvilken fandt sted ved Syd- og Sønderjyllands Politi, nærmere Forebyggelsessektionen. Her blev problemstillingen med unge og kriminalitet på Stengårdsvej bragt op, hvilken vi fandt både interessant og ikke mindst relevant inden for det sociale arbejdes felt at undersøge. Vi har således gennem tæt dialog med vicepolitiinspektør og leder for Områdecener Nordvest, Henrik Thrane, og vicepolitiinspektør og leder for Forebyggelsessektionen, Christian Østergård, skabt den første adgang til feltet. Denne metode kan betegnes som *adgang igennem gatekeeper*, hvor en gatekeeper er en person, der kan give adgang til at gennemføre forskning inden for en bestemt social kontekst (Monrad, 2018, s. 133; Jensen, 2018, s. 180). Vi har derudover gjort brug af *sneboldmetoden*, der skaber kontakt til flere informanter gennem informanter, vi allerede har kontakt til. Vi udnytter så at sige vores kontakt til en informant for at få udpeget nye informanter, hvorfor sneboldmetoden kan være en effektiv tilgang til at få informanter (Monrad, 2018, s. 134). Som det fremgår, har vi i en dynamisk proces anvendt både gatekeeper og sneboldmetoden til rekruttering af vores informanter. I begge former for adgang til informanter kan der være udfordringer ved, at undersøgelsens informanter er udpeget af en tredjeperson. Brugen af gatekeeper vil typisk give adgang til informanter, der er selektivt udvalgt. Vi har til begge metoder gjort os refleksioner om brugen af disse. Gatekeeperen kan påvirke vores adgang og datagrundlag, da gatekeeperen har forestillinger om, hvad der karakteriserer feltet, og hvad der er relevant at få viden om, og hvilke personer der er egnede som informanter. Således foretager gatekeeperen en selektion af adgangen til feltet, hvorfor gatekeeperen besidder en magtposition. Da vores gatekeeper er Syd- og Sønderjyllands Politi, ligger der

muligvis en usynlig magt, da autoritet i politiet, som myndighed kan have en vis autoritet i samfundet (Diderichsen & Sørensen, 2017, s. 175; Carlsen, 2018, s. 259).

I det følgende vi vores informanter for undersøgelsen blive præsenteret. En betingelse for de fagprofessionelle var, at de havde en kontaktflade til unge på Stengårdsvej. For de unge betød betingelsen, at de på nuværende tidspunkt bor på Stengårdsvej eller tidligere har boet der. Informanterne er som følger:

Repræsentanter fra Bydelsprojektet 3i1:

- Susanne Rønne (Projektchef for Bydelsprojekt 3i1)
- Ali Macow (Projektmedarbejder ved Bydelsprojekt 3i1)

Repræsentanter for SSP Esbjerg Kommune:

- Alexandra Felski (SSP-Konsulent, Stengårdsvej)
- Søren Hansen (SSP-konsulent, bande-exit medarbejder, Kvaglund)

Repræsentanter for Ungdomsklubben Ringgården, Stengårdsvej:

- Niels Winkler Henriksen (Klubleder af Ungdomsklub Ringgården)
- Denis (Klubmedarbejder ved Ungdomsklub Ringgården)

Repræsentanter for Nærpolitiet, Stengårdsvej:

- Niels Ruth (Nærpolitibetjent)
- Rasmus Henriksen (Nærpolitibetjent)

Repræsentanter for Syd- og Sønderjyllands Politi:

- Henrik Thrane (Vicepolitiinspektør og leder for Områdecener Nordvest)
- Christian Østergård (Vicepolitiinspektør og leder for Forebyggelsessektionen)

Repræsentanter for Bakkeskolen:

- Christian Høj Varming (Pædagogisk leder)

- Mia Thorlund (Klasselærer i 8. klasse og lærer i 7. klasse)
- Mlena Hashem (Klasselærer i 7. klasse)

9. klasse på Bakkeskolen:

- 4 drenge og 2 piger

8. klasse på Bakkeskolen

- 3 drenge og 3 piger

Etiske overvejelser

Der påhviler os som undersøgere en ansvarlighed for at afdække, hvordan der udvises det rette hensyn og den rette beskyttelse til både undersøgelsens deltagere og den persongruppe, der kan blive påvirket af undersøgelsens resultater. Dette gælder, uanset om der er tale om fagprofessionelle informanter eller informanter, der tilhører en socialt udsatte grupper. Forskning i socialt arbejde undersøger ofte forhold af sensitive karakter, såsom udsathed og ungdomskriminalitet, der gør sig gældende for indeværende undersøgelse (Carlsen, 2018, s. 260). Det vil altid være muligt at finde argumenter for og imod nødvendigheden af en undersøgelse, hvorfor det er vigtigt for os som undersøgere at stille spørgsmålet, om deltagerne i undersøgelsen kan påvirkes negativt, hvorfor dette må opvejes af den samfundsmæssige viden og forandring, undersøgelsen kan generere (Carlsen, 2018, s. 261). Vi er opmærksomme på, at der kan forekomme nogle etiske implikationer med indeværende undersøgelse. For det første er det vigtigt at overveje, hvorvidt italesættelsen og bevidstgørelsen af en gruppe borgers problemer kan bidrage til at forstærke en situation, som i forvejen er problematisk, hvorfor vi er opmærksomme på måden, hvorpå vi omtaler Stengårdsvej og beboerne i området. For det andet undersøger vi unges oplevelser af udsathed og risikoen for kriminel adfærd, hvorfor fokus kan være på kritisable handlinger, såsom kriminalitet. De etiske dilemmaer indbefatter, hvilken signalværdi undersøgelsen indikerer. Kan en undersøgelse med fokus på at forstå menneskelige handlinger og udvikling fratage det enkelte individ ansvaret for kriminelle handlinger og dermed legitimere handlingerne? Vi ønsker derfor at tydeliggøre, at undersøgelsen ikke har til hensigt hverken at undskylde eller bortforklarer kriminel adfærd. I

steder ønsker vi at skabe en forståelse herfor, mener vi i stedet, har til kan bidrage med indsigt og ny viden, der kan bruges i kriminalitetsforebyggelsen i området. For det tredje er vi opmærksomme på, at vores undersøgelse kan stille nogle unge i en vanskelig situation, hvis de deler viden om personlige oplysninger både om dem selv og deres medbeboer i området. Derfor er alle unge anonymiseret, og de har haft mulighed for at undlade at svare, hvis de ikke ønskede at besvare et spørgsmål i interviewsituationen (Thagaard, 2004, s. 63). I forlængelse heraf har vi gjort os en fjerde overvejelse, der omhandler, at det kvalitative forskningsinterview ikke kan betragtes som en fuldstændig åben og fri dialog mellem ligestillede personer. Det er imidlertid en specifik professionel samtale, der typisk indebærer et asymmetrisk magtforhold mellem interviewer og interviewpersonen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 55). Da vi som interviewere har den videnskabelige kompetence, har vi så at sige magten til at styre interviewsituationen, bestemme interviewemnet, stille spørgsmål og beslutte, hvilke svar vi vil følge op på. Dette er med til at opretholde det asymmetriske magtforhold. Yderligere har vi som interviewere monopol på at fortolke informanternes udsagn både i interviewsituationen og i analysen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 56).

Metode

I det følgende afsnit vil vi redegøre for de metodiske overvejelser, vi har gjort os, i forbindelse med udarbejdelsen af vores undersøgelse. I vores bestræbelse på at belyse de unges oplevet udsathed på Stengårdsvej og behovet for forbedringer i kriminalitetsforebyggelsen tillægger vi det empiriske materiale stor værdi. Til at understøtte besvarelsen af vores problemformulering har vi foretaget kvalitative interviews med de tidligere præsenteret informanter samt inddraget foreliggende relevant forskning inden for området.

Det kvalitative interview

Det kvalitative forskningsinterview er en metode, der egner sig til at indfange informanternes subjektive synspunkter, at udfolde meningen i deres oplevelser og erfaringer samt at afdække de rammer, der betinger deres forståelser og handlinger. Der er således fokus på at beskrive og forstå dybden i et problemkompleks og dets sammenhæng med den helhed, det er en del af. I relation til vores case, der tilsigter at forstå, finder vi det kvalitative interview passende, da dette retter sig mod den forstående forklaringstype (Launsø et al., 2011, s. 135). Således

argumenterer vi videre for, at denne metode er brugbar i vores bestræbelse på at besvare vores problemformulering, da vi er interesseret i at opnå en dybere forståelse af vores problemstilling samt at udvide vores forståelseshorisont (Tanggaard & Brinkmann, 2020a, s. 35; Juul, 2012, s. 122).

Gruppeinterview

Indledningsvist har vi, gennem vores adgang til feltet, jf. afsnittet *Forskningsdesign*, skabt kontakt til professionelle med en berøringsflade til unge fra Stengårdsvej. Vi tilgik ikke feltet neutralt, da det var med udgangspunkt i en pragmatisk viden, men vi forsøgte så vidt muligt at forholde os induktive i gruppeinterviewene.

Vi har valgt at foretage gruppeinterview, da denne form kan bidrage til, at informanterne har mulighed for at interagere med hinanden og supplere eller uddybe hinandens udtalelser. Vi var opmærksomme på, at informanterne kunne fortælle ud fra en kontekstuel forforståelse, som vi ikke besad, hvilket vi fandt gunstigt for vores undersøgelse. Således bidrager gruppeinterviewet som metode til at frembringe empirisk data, der fortæller noget om informanternes egne oplevelser af og forståelser for unges udsathed på Stengårdsvej og det kriminalitetsforebyggende arbejde i området (Brinkmann & Tanggaard, 2020, s. 169-170; Thagaard, 2004, s. 88).

Vi er opmærksomme på, at gruppeinterviewet har visse ulemper. Hvis en deltager i gruppeinterviewet er mere dominerende end andre, kan det medføre, at den dominerendes synspunkter fremstilles som "fælles oplevelser", idet personer med uenighed eller afvigende holdninger kan blive tilbageholdende i at fremføre deres synspunkter i interviewet. Dette er et væsentlig opmærksomhedspunkt, idet gruppeinterviewet ellers kan komme til at frembringe misvisende oplevelser, erfaringer og sammenhænge (Thagaard, 2004, s. 88). I forbindelse med gruppeinterviewene var vi derfor opmærksomme på, hvorvidt informanterne var på bølgelængde med hinanden samt dynamikken igennem interviewet. Vi bemærkede, at der i nogle gruppeinterview var en forskel i engagement og deltagelse. For at få de mere passive deltagere mere aktivt ind i samtalen, spurgte vi dem direkte ved navn, hvilket vi havde gode erfaringer med. Vi oplevede, at det asymmetriske forhold blev mere udfordret i vores interviews med de pro-

fessionelle, da de havde flere års erfaringer i feltet og om interviewemnet, hvorfor de til tider kunne tage styringen mere, end vi ønskede. Her var det vigtigt, at vi i højere grad anvendte interviewguiden for at holde os til interviewemnet.

En semistruktureret tilgang

Vi har valgt at tilgå gruppeinterviewene semistruktureret, da vi dels ønskede at være sikre på, at vi kom omkring de tematikker, vi på forhånd havde sporet os ind på gennem vores forarbejde til interviewene, og dels ønskede at give plads til informanternes fortællinger, hvortil vi kunne stille opfølgende spørgsmål (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 194-195). Derfor havde vi forud for de enkelte interviews udarbejdet en interviewguide, der fungerede som styring for samtalen. Samtidig tillod den semistrukturerede interviewguide os at afvige for at forfølge den fortælling, som den pågældende informant var mest optaget af at fortælle om (Tanggaard & Brinkmann, 2020a, s. 43-44). Dette mener vi, er vigtigt at kunne, da den konkrete interaktion med informanterne kan kræve, at vi forfølger deres udtalelser. Således var der mulighed for at frembringe en viden, som vi ikke på forhånd var i stand til at forudse som væsentlig.

Databearbejdning

Analysestrategi

Vi ønsker at redegøre for undersøgelsesforholdet mellem teori og empiri, den såkaldte analysestrategi, med det sigte at skabe gennemsigtighed for undersøgelsesprocessen (Olesen & Monrad, 2018, s. 18; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 258). Da vi foretager et kvalitativt studie, har vi som undersøgere en vigtig opgave i at anvende redskaber som at registrere, observere, organisere og analysere vores empiriske materiale. Inden for den kvalitative analyse handler det om at forstå, fortolke og teoretisere den indsamlede empiri. Denne proces starter med selve organiseringen, bearbejdningen og fortolkningen af empirimaterialet og slutter med en empirisk konklusion (Kristiansen, 2020, s. 601). Det er i denne forbindelse vigtigt, at analysemetoden stemmer overens med den videnskabelige epistemologi, hvilken for nærværende undersøgelse beror sig på en hermeneutisk forståelse af viden, jf. afsnittet *Videnskabsteori*, (Kristiansen, 2020, s. 602). Med en hermeneutisk orienteret analysestrategi har vi således til sigte at fortolke det sociale liv og søge mening bag fænomener, begivenheder og problemstil-

linger. Her arbejder vi med vores forforståelser i form af vekslen mellem helhed og del samt i form af mødet mellem forståelseshorisonter, der sættes i spil og på spil, med et sigte om en horisontsammensmeltning (Olesen, 2018, s. 161).

Kodningsstrategi

I vores bearbejdning af den indsamlede empiri har vi arbejdet med datareduktion, hvor vi har nedbrudt materialet og sorteret det i forskellige segmenter med en tildelt kode. Udtrykket 'kodning' som en form for datareduktion, beskriver den proces, hvor vi identificerer og navngiver mere eller mindre afgrænsede brudstykker af data, som kan eksemplificere den samme deskriptive eller teoretiske idé eller afsæt (Kristiansen, 2020, s. 605). Således indebærer kodning, at der knyttes et eller flere nøgleord til et tekstafsnit mhp. senere at kunne identificere en udtalelse. Derefter har vi foretaget en mere fokuseret kodning, og vi har gradvist bevæget os fra deskriptive til teoretiske niveauer, hvilket gennem kodningsprocessen førte til en 'mætning' af empirien, hvor yderligere kodninger ikke syntes at give anledning til nye indsigter og fortolkninger (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 262). Kodning er således en procedure, hvorved det empiriske materiale brydes i håndterbare enheder. Vores abduktive tilgang har tilladt os at vekselvirke mellem at være empiri- og teoristyret. Derfor foretog vi først en åben kodning af empirien, hvor vi arbejdede empiristyret. Dette gjorde vi dels for at finde frem til hvilke temaer, der optrådte i empirien og dels for at undgå at overse vigtige temaer, som vi ikke kunne have forudset på forhånd, men som viste sig væsentlige på tværs af det empiriske materiale. Efterfølgende fandt vi det relevant at benytte lukket kodning, baseret på den åbne kodnings frembragte tematikker. En sådan tilgang til empirien fandt vi relevant ift. vores hermeneutiske positionering (Ingemann, Kjeldsen, Nørup, & Rasmussen, 2018, s. 113; Kristiansen, 2020, s. 606; Olesen & Carlsen, 2018, s. 175; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 263). Efter den første 'grove' kodningsgennemgang af det empiriske materiale fandt vi det relevant at udvikle nye koder og/eller mere finkornede begreber, hvorfor vi gennemgik de relevante koder og foretog yderligere kodning i selve disse koder. Denne proces betegnes også som 'coding on', da vi har kodet oven på allerede eksisterende koder (Kristiansen, 2020, s. 607-608).

I vores bestræbelse på at opnå et tilstrækkeligt niveau af koderelabilitet valgte vi at kode alle interviewene hver for sig for derefter at sammenholde vores kodningsresultater. Denne stra-

tegi samt vores empiristyret kodning har været tidskrævende, dog sikrede vores valg, at vi var tro mod vores empiriske materiale og gjorde os i stand til at danne et billede af variationer og mønstre i udsagnene.

Præsentation af empiri

I følgende afsnit vil specialets empiri blive præsenteret, samt hvordan denne er bearbejdet inden selve analysen. Det er en del af vores abduktive tilgang, hvor vi vekselvirker mellem induktion og deduktion. Vi startede vores kodning induktivt og er gradvis gennem kodningsprocessen blevet mere deduktiv og præget af vores tilegnet forståelse gennem dels empirien og relevant eksisterende forskning, jf. afsnittene *Videnskabsteoretiske overvejelser*, *Abduktiv metode* og *Kodningsstrategi*.

Empiriske fund

Vores dataindsamlingsproces har strakt sig over en længere tidsperiode, hvorfor vi igennem vores dataindsamling løbende har foretaget kodning.

Vi startede med at afholde fire gruppeinterviews med professionelle fra området (Bilag 1-4). På baggrund af disse gruppeinterviews fandt vi temaer, der gik igen på tværs af empirien, hvortil vi kobledes relevant teori på hvert tema. Temaerne var som følgende:

- Kriminalitet
- Etnisk minoritet
- Subkultur
- Anerkendelse og succes
- Normsamfund og avigelse
- Fritidsaktivitet og fællesskaber
- Familieforhold
- Forebyggende indsatser (kriminalpræventivt)
- Mistillid til det offentlige system
- Negativ ladet italesættelse af Stengårdsvej og beboerne på Stengårdsvej

Efterfølgende foretog vi et interview med udvalgte elever fra 9. klasse på Bakkeskolen og et interview med professionelle fra Bakkeskolen (Bilag 5-6). Slutteligt afholdte vi to interviews, henholdsvis med en gruppe af piger og en gruppe af drenge fra 8. klasse på Bakkeskolen (Bilag 7-8).

Trods de tidligere identificerede temaer og mulige teoretiske bidrag, tilstræbte vi alligevel at tilgå de sidste interviews induktivt. Det vil sige, at vi med afsæt i vores abduktive tilgang er bevidste om, at vi formodentlig har haft en teoretisk forforståelse baseret på de tidligere interviews. Med afsæt i vores problemformulering har vi dog tillagt de unges oplevelser stor betydning, hvorfor de har været afgørende for vores endelige kodning og fundne temaer, der ligeledes har bidraget til vores endelig valg af teori. De temaer, vi gennem databearbejdningen fandt mest fremtrædende og gennemgående på tværs af empirien, er følgende:

- Fællesskabet på Stengårdsvej
- Livsvilkår på Stengårdsvej
- Italesættelse af Stengårdsvej og beboerne på Stengårdsvej
- Kriminalitetsforebyggende indsatser

Teori

I det følgende vil vi fremlægge den teori, vi på baggrund af ovenstående temaer finder anvendelige til at opnå en dybere forståelse for de unges oplevelser af udsathed. Dette kan endvidere hjælpe os til forståelser for, hvilke mulige forbedringer, der er for det kriminalitetsforebyggende arbejde på Stengårdsvej. Først bliver teorien, der anvendes til at forstå problematikken med stemplingsprocesser og subkulturelt miljø på Stengårdsvej, præsenteret. Dernæst bliver teorien, der anvendes til at forstå forudsætninger for kriminalitet i området, præsenteret.

Interaktion mellem mennesker

Med udgangspunkt i vores empiriske materiale, finder vi, at et fokus på samspillet mellem mennesker er fremtrædende. I interaktionismen er det samspillet eller sammenhængen mellem mennesker, der er centralt, hvorfor et sådant perspektiv fordrer fokus på, hvad mennesker skaber i samvær med hinanden, herunder identitet, roller og forståelser af situationer

(Jacobsen & Jensen, 2013, s. 174). Vi finder elementer af interaktionismen særlig relevant til vores undersøgelse af, hvordan unge oplever at bo på Stengårdsvej, deres udsathed og det kriminalitetsforebyggende arbejde i området. Vi finder det interessant, hvorledes man "inter-subjektivt" skaber opfattelser af situationer, som dernæst virker tilbage på de handlinger, man foretager sig (Hutchinson & Oltedal, 2006, s. 89).

Stemplingsteori

Med det interaktionistiske perspektiv, er Howard S. Beckers teoretiske bidrag relevant. Han udviklede en afvigelse- og stempingsteori, der blev præsenteret i bogen *Outsiders* (Becker, 2005). Becker tog afsæt i studier af jazzmusikere og marihuanabrugere og påpegede herigen-nem, at afviger ikke er noget man *er*, men noget man *bliver gjort til* gennem stemplingsproces-ser (Jacobsen & Jensen, 2013, s. 178). Beckers teori baserer sig på, at alle sociale grupper ud-former regler og normer, hvilke er med til at definere situationer, og det vi forstår som rigtig og forkert adfærd (Becker, 2005, s. 23). En "outsider" eller "afgiver" er en afviger fra gruppe-reglerne (Becker, 2005, s. 24). Becker mener således, at sociale grupper skaber afvigelse ved at opstille regler, som skaber afvigende personer, når reglerne bliver overtrådt og disse stem-ples som "outsidere" eller "afvigere" (Becker, 2005, s. 29).

Ifølge Becker baserer sociale grupper sig på f.eks. classeskel, etniske grupper, erhvervsgrup-per, kulturelle grupper osv. Hans teoretiske bidrag indeholder elementer af magt, hvilket for-udsætter, at nogle grupper i samfundet er i stand til at påtvinge andre grupper deres regler. En sådan magt baserer sig på de sociale positioner i samfundet, hvorfor de grupper af menne-sker der er placeret lavere i den sociale struktur får mindre indflydelse på, hvad der bør opfat-tes som rigtig og forkert. Og disse regler er med til at skabe afvigelse (Becker, 2005, s. 38).

Centralt for stempingsteorien er de reaktioner som forskellige stemplingsprocesser kan med-føre. Menneskets offentlige identitet kan påvirkes af stemping, hvilket kan medføre en ny status i sociale sammenhænge (Becker, 2005, s. 50-51). Becker fremhæver, at den måde man behandler andre på, baseret på generelle stempler, kan blive til en selvopfyldende profeti (Becker, 2005, s. 52). Becker benytter begrebet *afvigerkarriere* om denne udvikling, hvor mennesker opbygger sin identitet ud fra det stempel, som er pålagt, hvilket kan medføre fast-

låste forestillinger om sig selv og sine omgivelser. Der er altså en risiko for, at der i stemplingsprocessen sker en forskydning, hvor det ikke er den afvigendes motivation, som opretholder den afvigende adfærd, men derimod er den afvigende adfærd, der opretholder motivationen til afvigelse (Jacobsen & Jensen, 2013, s. 178).

Det bemærkes tidligere, at sociale grupper i samfundet skaber afvigelse. Dette skal ses i lyset af, at samfundet er kompliceret og differentierede i sociale grupper med forskellige historier og traditioner, hvorfra forskellige regler/normer udvikles (Becker, 2005, s. 35). Mennesker der har accepteret sig selv som afvigende, kan indgå i afvigende sociale grupper også kaldet organiseret afvigergrupper. Dette sker fordi, mennesker i organiseret afvigergrupper har deres afvigelse til fælles, hvilket kan forstærke et fællesskab og følelser af at stå sammen om de samme problemer. Således kan subkulturer opstå, hvori fælles forståelser og perspektiver på verdenen tiltager (Becker, 2005, s. 56). Når mennesket får tilknytninger til større afvigende grupper, er det sandsynligt, ifølge Becker, at man yderligere lærer, hvordan man bedst muligt skal eller kan udføre sin afvigende adfærd. Således kan afvigende grupper virke som overleveringer af brugbare informationer i miljøet, hvortil afvigelse med større sandsynlighed vil fortsætte og endda forstærkes (Becker, 2005, s. 57). Becker påpeger desuden, at afvigende adfærd kan forstås som nedbrud eller manglende opretholdelse af den sociale kontrol. Dette forekommer også når der er tale om grupper, eller (sub)kulturer om man vil, hvor de sociale spilleregler skiller sig ud fra de bredere accepteret spilleregler.

Vi vil udover de interaktionistiske processer også belyse, hvilken betydning disse kan have emotionelt for de unge, hvilket præsenteres i nedenstående.

Defiance Theory

Lawrence W. Shermans teori tager afsæt i to større traditioner omhandlende afskrækkelse og stempling. Teorien bidrager til forståelse af, hvordan afskrækkelse, eksempelvis gennem sanktioner, kan have modstridende følger for menneskers adfærd (Bouffard, 2010, s. 3). Shermans teori indeholder forskellige aspekter, som påvirker hinanden. I udviklingen af teorien har han hentet inspiration fra andre teorier, herunder stemplingsteorien (Sherman, 2013, s. 278).

Ifølge Sherman findes der tre forskellige effekter af straf og sanktioner: 1) *Straffe og sanktioner kan have en afskrækkende virkning og dermed have den ønskede effekt*, 2) *Straffe og sanktioner kan være ineffektive og derfor ikke have nogen indflydelse i det forebyggende arbejde*, og 3) *Straffe og sanktioner kan forårsage en reaktion som kommer til udtryk via 'defiance', (på dansk trods) og altså forværre en afvigende adfærd* (Sherman, 2013, s. 276). Teorien om trods definerer Sherman som værende forøgelsen i udbredelsen, forekomsten eller alvoren af den fremtidige lovovertrædelse mod et sanktionerende samfund forårsaget af en stolt, skamløs reaktion på administrationen af strafferetlige sanktioner. Hertil indeholder teorien nogle mekanismer som kan medføre den lovovertrædende reagerer med trods i stedet for "samarbejde" (Sherman, 2013, s. 276).

Overordnet betingelser for udviklingen af trods

Når udviklingen af trods sker, kan det både være individuelt eller kollektivt. *Specifik trods* sker som reaktion på ens individuelle straf eller sanktion. *General trods* er når enten en gruppe af mennesker reagerer på en straf eller en sanktion, der påvirker flere medlemmer af denne gruppe (Sherman, 2013, s. 279). Ifølge Sherman findes der fire forhold, som alle skal være til stede for at trods forekommer: 1) *Sanktionen skal være defineret af gerningspersonen som uretfærdigt*, 2) *Gerningspersonen skal have et svækket bånd til samfundet eller de sanktionerende agenter*, 3) *Sanktionen skal betragtes af gerningspersonen som stigmatiserende* og 4) *Gerningspersonen skal nægte at anerkende den skam, der er forårsaget af sanktionen* (Sherman, 2013, s. 279-280).

Defineret som uretfærdig og stigmatiserende

I teorien benyttes begrebet *kvaliteten af sanktionen*, hvortil der findes to overordnede betingelser, som gør sig gældende for kvaliteten af en sanktion, før den opfattes uretfærdig: 1) *Den sanktionerende eller straffende foranstaltning eller person, opføre sig respektløs over for "gerningsmanden" eller den gruppe, som "gerningsmanden" tilhører, uanset hvor fair selve sanktionen er* og 2) *Sanktionen er væsentlig vilkårlig, diskriminerende, overdreven, ufortjent eller på anden måde objektiv uretfærdig* (Sherman, 2013, s. 280). I begge tilfælde kan der ligeledes være tale om stigmatiserende oplevelser, hvilket er et begreb der kan sammenlignes med stem-

pling. Vi opererer dog ikke med objektiv sandhed, men fokuserer i stedet på oplevelser som værende "subjektiv virkelighed".

Hvis sanktionen opfattes uretfærdig, vil trods opstå i stedet for afskrækkelse (Sherman, 2013, s. 277). Sherman benytter selv et eksempel om sin søn, der bliver bedt om at "holde kæft" af en kontrollør i en biograf, som en situation med en gerningsmand og en sanktion med følelsesmæssige reaktioner til følge (Sherman, 2013, s. 278-279). Vi vil således benytte begrebet i forlængelse af interaktioner, som følelsesmæssigt kan virke sanktionerende eller straffende for individet.

Svækket bånd til samfundet

Sherman opererer med begrebet *sociale bånd*. Ikke alle, der befinder sig i en sanktionerende begivenhed, har samme sociale baggrund, hvorfor reaktionen afhænger af, hvem man er. Ifølge Sherman er mennesker med gode sociale bånd oftere forbundet med det konventionelle samfund og system og derfor mere tilbøjelige til afskrækkelse. Mennesker med manglende sociale bånd vil i højere grad kan virke fremmedgjorte fra samfundet og systemet og derfor være mere tilbøjelig til at reagere med trods.

Skam

Et sidste væsentligt begreb er *skam*. Afhængigt af den skam som personer enten føler eller ikke føler, mener Sherman, at der findes tre forskellige reaktioner på det, der opfattes som en uretfærdig og stigmatiserende sanktion. Ligesom skammen har betydning for reaktionen, har sociale bånd betydning for følelsen af skam. Elementet om skam kan bidrage til en forståelse for, hvordan vred stolthed af afvigelse kan udvikles og medføre modstand overfor f.eks. politiet. Hvis *kvaliteten af sanktionen* medfører uretfærdighedsfølelser, mener Sherman, at tre reaktioner kan følge: 1) *Accept af skam*: Når personer med svækket sociale bånd accepterer skam, som en uretfærdig eller stigmatiserende sanktion fremkalder, vil sanktionen være irrelevant og måske afskrækkende for fremtidige handlinger. 2) *Benægter skam, men føler den*: Når personer med svækket sociale bånd benægter den skam, de føler ved en sanktionerende begivenhed, vil den uretfærdige stigmatiserende sanktion øge deres fremtidige sandsynlighed for lovovertrædelse. Dette fordi, denne ubekendte skam medfører en følelse af vred stolthed over at have overtrådt og trodse sanktionen. 3) *Føler ikke skammen*: Skam fremkommer slet ikke

når en person med gode sociale bånd definerer sanktionen som uretfærdig hvilket gør den irrelevant (Sherman, 2013, s. 280).

Menneskets som rationelt og egennyttigt

Imens vi med ovenstående interaktionistiske perspektiver ønsker at analysere på de mekanismer, der sker i samspil mellem mennesker, ønsker vi også med bidrag af individorienterede perspektiver at fokusere på de rationelle valg. Vi er opmærksomme på, at perspektiverne udspringer fra forskellige udgangspunkter. Med afsæt i rationel og individorienteret teori, er mennesket naturligt tilbøjelig til kriminalitet, hvis det er forbundet med fordele (Møller, 2013, s. 193). Helt centralt for det kriminalitetsforebyggende arbejde er derfor at mindske fordelene ved kriminalitet, hvorfor det deres motivation og rationaler for kriminel adfærd er relevant. Det indbefatter en analyse, der har til sigte at belyse, hvilke forebyggende indsatser, der har potentiale til at virke, ved at gøre kriminalitet mindre attraktiv.

Routine Activity Theory

Lawrence Cohen og Marcus Felson udviklede en kriminologisk teori om menneskets adfærdsmønstre og muligheden for kriminalitet. Teorien beror sig på, at samfundet skaber rutiner, som mennesket indgår i, hvilke kan skabe mulighed for kriminelle handlinger. Cohen og Felson argumenterer således for, at der i samfundet findes strukturer, der medfører en række rutiner, hvilke skaber mønstre for adfærd. Disse mønstre øger sammenfaldet i tid og sted for de tre vilkår, der ifølge teorien er forudsætninger for kriminalitet, hvilke er; 1) *Motiveret lovovertræder*, 2) *Egnet eller attraktivt mål* og 3) *Fravær af værger, der har kompetence til at forhindre den kriminelle handling*. Hertil er fraværet af blot én af disse forudsætninger tilstrækkelig for at forhindre gennemførelsen af den kriminelle handling (Møller, 2013, s. 199; Cohen & Felson, 2013, s. 470). Med disse tre forudsætninger argumenterer Cohen og Felson for, at for hver gennemført lovovertrædelse har det været et temporalt sammenfald af forudsætningerne (Cohen & Felson, 2013, s. 470, 471). Yderligere antager teorien, at alt efter hvor attraktivt målet er for den motiverede lovovertræder, påvirker dette gennemførelsen af den kriminelle handling. Den motiverede lovovertræder vurderer således målets attraktivitet, hvilket både kan være af økonomisk gevinst eller andet fordelagtigt for vedkommende, såsom anerkendelse eller status, der opnås ved gennemførelse af den kriminelle handling (Cohen & Fel-

son, 2013, s. 472). Når disse forudsætninger for kriminalitet kobles til unge, der bruger mere tid sammen med jævnaldrende end med familien, har disse unge større sandsynlighed for at begå kriminalitet. Således betyder fraværet af egnede værgere, såsom forældre, at et af de ovenstående elementer for kriminelle handlinger er til stede, hvorfor sandsynligheden for at kriminaliteten gennemføres øges (Cohen & Felson, 2013, s. 474).

Teorien argumenterer for, at hvis daglige rutinemæssige aktiviteter udføres i eller i nærheden af hjemmet og blandt familien eller andre primærpersoner, vil dette medføre en lavere risiko for kriminalitet, da disse forhold forbedrer egnede værgeres mulighed for at forhindre den kriminelle handling (Cohen & Felson, 2013, s. 472). Der kan i samme optik således argumenteres for, at hvis aktiviteter udføres uden for hjemmet, mindskes egnede værgeres mulighed for at forhindre den kriminelle handling. Endvidere skal kriminelle handlinger forstås som handlinger, der affødes af andre handlinger. Hverdagens aktiviteter skaber en struktur for, hvordan mennesker samles i samfundets arenaer på forskellige tidspunkter af døgnet. Derfor kan det temporale aspekt af daglige rutiner som arbejde, skolegang og fritidsaktiviteter være af væsentlig betydning for undersøgelsen af kriminelle handlinger (Cohen & Felson, 2013, s. 471).

Social Bond Theory

Travis Hirschi repræsenterer den kontrolteoretiske tilgang med sin Social Bond Theory (Hirschi, 2017). Det grundlæggende i teorien er *motivationen* for at overtræde loven, og at den kriminelle handling opstår som følge af menneskets bindinger, betegnet som *sociale bånd*, til sociale grupper og samfundsmæssige institutioner. Derfor argumenterer teorien for, at jo mindre tilknytning til konventionelle institutioner, personer, aktiviteter og normer i samfundet, desto større potentiale er der for en kriminel handling (Møller, 2013, s. 196; Hirschi, 2013, s. 230; Hirschi, 2017, s. 16).

De sociale bånd udvikles og udbygges gennem opvækst og socialisering og kan uafhængigt eller i samspil påvirke forekomsten af kriminel adfærd (Qvotrup et al., 2019, s. 26; Hirschi, 2013, s. 229). Hirschi fremsætter fire typer af sociale bånd; *tilknytning*, *forpligtelser*, *involvement* og *tiltro* (Hirschi, 2013, s. 229).

Tilknytning

Det sociale bånd om tilknytning kommer særligt til udtryk ved den indirekte sociale kontrol, som teorien opererer med. Denne form for social kontrol viser sig ved en persons tilknytning til en anden person eller institution i det konventionelle samfund, der skaber en følelsesmæssig forbindelse. Når en sådan forbindelse finder sted, vil personen bekymre sig mere om, hvad andre synes om vedkommendes beslutninger og handlinger. Derfor vil vedkommende i en situation med potentiale for kriminel adfærd være tilbageholdende for gennemførelse af kriminalitet, grundet den følelsesmæssige tilknytning (Hirschi, 2013, s. 229).

Forpligtelser

Det sociale bånd om forpligtelser omhandler opvejningen af forpligtelsen til personer eller institutioner i det konventionelle samfund og konsekvensen eller tabet ved en kriminel handling. Hirschi argumenterer således for, at mennesket er tilbøjelig til at begå kriminalitet, hvis denne handling medbringer en fortjeneste eller tilfredsstillelse, der overstiger forpligtelsen. Ved forpligtelser investerer mennesket tid, energi og sig selv i en bestemt eller flere aktiviteter, såsom uddannelse, arbejde eller at skabe sig et godt omdømme generelt. Hvis vedkommende overvejer en afvigende adfærd, skal omkostningerne ved denne adfærd medregnes i beslutningen, dvs. den risiko man løber ved adfærden holdt op imod risikoen for at miste, hvad man har investeret og opnået i det konventionelle samfund (Hirschi, 2017, s. 20; Hirschi, 2013, s. 232). Begrebet forpligtelse forudsætter imidlertid, at organiseringen af samfundet er på en sådan måde, at de fleste menneskers interesser og forpligtelser vil blive truet, hvis de involverer sig i kriminalitet. Ved at leve i et sådan organiseret samfund, skaber mennesket sig karriere, omdømme og fremtidsudsigter, som det ikke ønsker at risikere at miste. eller sætte sine livschancer i fare (Hirschi, 2013, s. 233; Hirschi, 2013, s. 21).

Involvering

Det sociale bånd om involvering henviser til et engagement og en fordybelse i konventionelle aktiviteter. Når mennesket har en sådan involvering, har vedkommende for travlt med aktiviteter i samfundet, så der ikke findes tid til at involvere sig i afvigende adfærd, såsom kriminalitet. Vedkommende har i stedet for aftaler, deadlines, planer mv., der reducerer muligheden for at begå kriminalitet. I det omfang mennesket er fordybet i konventionelle aktiviteter, er

vedkommende ikke i stand til at tænke på afvigende handlinger (Hirschi, 2013, s. 233; Hirschi, 2017, s. 22).

Med teoriens afsæt i rational choice-tankegangen argumenterer Hirschi for, at unge, der trives i skolen og har lyse fremtidsudsigter, mindre tilbøjelige til at involvere sig i handlinger, der vil skade deres fremtid. Omvendt har unge, der ikke trives i skolen eller oplever gode fremtidsudsigter, intet at miste og er således mere tilbøjelige til at begå kriminalitet. Den blotte involvering i konventionelle aktiviteter bidrager således til den indirekte kontrol. For meget "fri tid" eller ingen forpligtelse til konventionelle aktiviteter skaber således mulighed for kriminel adfærd, da denne "frie tid" er tid, hvor den unge potentielt kan komme i problemer med kriminalitet (Hirschi, 2013, s. 229).

Tiltro

Det sociale bånd om tiltro omhandler graden, mennesket overholder og tror på de konventionelle værdier og normer, der er knyttet til adfærd i samfundet, og som er i overensstemmelse med lovens antagelser. Hvis samfundets normer og værdier ikke er internaliseret i individet, vil denne kontrolform være svag (Qvotrup et al., 2019, s. 26). Hirschi argumenterer for, at der er en variation i omfanget af samfundsregler, som mennesker mener, de skal adlyde. Pointen er imidlertid her, at des mindre en person mener, at vedkommende skal adlyde samfundsreglerne, des mere sandsynligt er det, at vedkommende overtræder dem (Hirschi, 2013, s. 235). Således svækkes personens overbevisning om samfundsnormernes moralske gyldighed, hvorfor sandsynligheden for, at vedkommende vil begå kriminelle handlinger øges (Hirschi, 2013, s. 235; Hirschi, 2017, s. 26).

Analyse

Vi vil i den følgende analyse bestræbe os på at besvare vores problemformulering ved at beskæftige os med undersøgelsens to undersøgelsesspørgsmål. Analysen bygger på vores eget empiriske data i form af citater fra de interviewede. Derudover sættes empirien ind i den tidligere præsenteret teoretiske referenceramme. Undervejs i analysen inddrager vi endvidere forskning, vi finder bidragende.

Analysedel 1

Oplevet levevilkår på Stengårdsvej

Rapporten *Børn og unge i Danmark – Velfærd og trivsel 2018* er en statistisk baseret indikatorundersøgelse, som beskriver den danske børnebefolknings tilstand. I rapporten fremgår det, at børn og unge med indvandrerbaggrund er betydeligt mere udsatte end deres majoritetsdanske jævnaldrende. Dette skyldes, ifølge rapporten, at de vokser op med ringere levevilkår, herunder ringere materielle og boligbaserede rammer. Børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund viser sig at være fire gange så hyppigt indkomstfattig end danske jævnaldrende og lever derfor i familier med lav velstand (Ottosen, Andreasen, Dahl, Hestbæk, Lausten, & Rayce, 2018, s. 6-7). Endvidere viser rapporten, at på næsten alle velfærdsdomæner er forekomsten af udsathed større blandt børn og unge fra familier med få socioøkonomiske ressourcer, dvs. at forældrene ikke er i beskæftigelse eller er fattige. Rapporten beskriver videre en række sociale problemer, som oftere opstår hos børn og unge fra ringere socioøkonomiske standarder (Ottosen et al., 2018, s. 7). Dette findes relevant for nærværende undersøgelse af oplevet udsathed blandt unge fra Stengårdsvej. På Stengårdsvej er 76 pct. af beboerne af anden etnisk oprindelse end dansk. Derudover fremgår det af ghettolisten, at 40 pct. af det samlede antal beboere er uden for arbejdsmarkedet, og 79 pct. har grundskolen som højeste uddannelsesniveau (Transport- og Boligministeriet, 2020, s. 2). Sammenlignes dette med resultater fra den førnævnte rapport, kan vi antage, at de unge fra Stengårdsvej er i øget udsat position og øget risiko for at opleve sig udsat, grundet etnicitet og ringe socioøkonomisk placering i samfundet. At nogle af de unge oplever udsathed ifm. deres levevilkår kan bemærkes af følgende udtalelse:

"[...] Men jeg synes også, at de her forældre, [...] at de har ikke en chance til at komme ind i samfundet, fordi... for eksempel at have en uddannelse, de skal have tre år for at klare den her test i sprogscole. [...] det eneste valg de har, det er kontanthjælp, vil jeg mene, for at kunne forsørge sin familie. [...]" (Informant 1, pige 8. klasse, bilag, l. 535-339).

Udtalelsen fra den unge pige kan tyde på, at hun oplever, at nogle etniske minoritetsforældre i Danmark kan have svært ved at integrere sig grundet sprogmæssige udfordringer, hvorfor de måske ikke er på arbejdsmarkedet og derfor modtager en lav overførselsindkomst i stedet.

Relateres udtalelsen til ovenstående rapports resultater (Ottosen et al., 2018) og nøgletal for Stengårdsvej (Transport- og Boligministeriet, 2020), kan pigens udtalelse være et eksempel på, at mennesker med ringere socioøkonomiske levevilkår ofte er bevidste herom, hvorfor udtalelsen, ligeledes kan være et forsøg på at forsvare disse ringere levevilkår. Ifølge Becker kan ringere levevilkår betyde en lavere placering i den sociale struktur, hvilket medfører mindre indflydelse, hvad angår regler og samfundsnormer. Hertil anses det, at beboerne fra Stengårdsvej kan være i øget risiko for at opleve sig afvigende og med mindre indflydelse på normerne i samfundet.

Negativ omtale

I interviewet med 9. klasse bliver de unge spurgt ind til, hvorvidt nogen eller noget er med til at gøre det mere udfordrende at være ung på Stengårdsvej. En pige svarer, at medierne gør det udfordrende at være ung i området og at de ifølge hende, kun fokuserer på det negative. En dreng fortæller til dette, at medierne spreder unødvendige rygter, mens pigen fortsætter og supplerer, at det medvirker til folks fordomme om dem (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 594-595, 597-598; Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 596). Nogle drenge fra 8. klasse påtaler også, at de oplever, at medierne har en negativ indflydelse på deres boligområde. En dreng udtaler: *"At de tager kun det dårlige i medierne. De tager aldrig det gode"* (Informant 3, dreng 8. klasse, bilag 8, l. 458). En anden dreng fortæller, at: *"Der er mange som omtaler Stengårdsvej som et negativt sted, hvor der bare bliver begået kriminalitet 24/7 hele tiden"* (Informant 1, dreng 8. klasse, bilag 8, l. 155-156). Den oplevet negative omtale kan påvirke de unge følelsesmæssigt, hvilket særligt kan influere den måde, hvorpå de unge føler sig udsat eller oplever omverdenen. En anden dreng fra 9. klasse fortæller desuden, at dem, som bor i området, føler sig trygge, imens mediernes fremstillinger af Stengårdsvej gør det til et utrygt område for folk udefra: *"[...] hvis du bor her, så er det trygt, og hvis du ikke bor her, så har du ikke det ikke så trygt, fordi medierne de har skabt et andet billede for dig"* (Informant 1, dreng 9. klasse, bilag 5, l. 632-633). Det anses med en fortolkning af citatet, at mediernes omtale kan bidrage til en opdeling mellem Stengårdsvej-kvarteret og resterende dele af samfundet ved at fremstille Stengårdsvej som utrygt.

Ifølge Becker kan oplevet stempling påvirke menneskets offentlige identitet, hvortil det risikeres, at man bliver reduceret til et stempel såsom kriminel eller indvandrer. Internaliserin-

gen af andres opfattelser af én, er hvad der resulterer i yderligere afvigelse, hvorfor medier-nes omtale af Stengårdsvej kan medføre, at området yderligere bliver udsat og marginaliseret. Dette kan befordre at det for beboerne bliver sværere at integrere sig i samfundet. Med Beckers afsæt i det interaktionistiske perspektiv kan denne proces beskrives ved Thomas teoremet: *Hvis mennesket definerer situationer som virkelige, bliver de virkelige i sin konsekvens* (Månsson, 2014, s. 175).

Den samme proces, hvortil det bliver sværere for borgere at integrere sig, kan Regeringens ghettoplan være et eksempel på. Ghettoplanen har b.l.a. til formål at mindske utrygheden i områderne, så ressourcestærke borgere i højere grad bosætter sig der, og at samfundets sociale opdelinger bliver mindre markante (Regeringen, 2018, s. 5). Når de unges oplevet udsathed på Stengårdsvej sættes i relation til Beckers teori, kan ghettoplanen opleves stemplende og derfor medføre en større afstand mellem sociale grupper. Dette bidrager til det, de unge oplever, er deres største udfordringer; At andre forstår dem afvigende grundet negativ omtale, hvorfor tilgangen til problemet potentielt er med til at forværre problemet.

Hertil opstår et dilemma, der beror sig på, hvordan et problem adresseres uden at identificere eller italesætte problemet som et egentligt problem og derved risikere at stemple. I rollen som undersøgere kan vi ligeledes være med til at bidrage til denne problematik ved f.eks. at stille spørgsmål som: *"[...] oplever I, at der er meget kriminalitet på Stengårdsvej?"* (Bilag 8, l. 140), *"[...] kan der være meget snak om, at der bliver begået kriminalitet på Stengårdsvej, eller er det ikke noget, man sådan snakker om?"* (Bilag 8, l.148-149) eller *"Sådan i forhold til kriminalitet så sagde I, der er noget kriminalitet i området, men I oplever det ikke [...] Hvad kunne kriminalitet i jeres område være tror I? Kender I til det?"* (Bilag 8, l. 275-277). Citaterne er uddrag af vores spørgsmål, som kunne opleves stemplende, hvilket medførte en ung drengs behov for at forsvare området og dets beboer. I slutningen af interviewet med drengene fra 8. klasse blev de spurgt, hvorvidt de ønsker at tilføje andet:

"Ja. Det ikke alle sammen der er kriminelle. Det er heller ikke alle sammen der sådan der, hvad er det nu det hedder, der står med lukket arme. Der er også nogle der sådan der, er meget enten udadvendte eller bare er imødekommende og sådan noget" (informant 3, dreng 8. klasse, bilag 8, l. 302-305).

Udtalelsen kan vidne om, at den tilgang, man har til et problem, er medbestemmende for, hvordan andre mennesker føler sig forstået – eller i dette tilfælde, misforstået og udsat. Dette kom til udtryk i vores italesættelse af dem og deres boligområde. Med afsæt i Becker bør der derfor være en forståelse for, at kriminalitetsforebyggelse ikke kun handler om ændringer af adfærd men også kan handle om ændringer i opfattelser, forventninger og selvbillede, der således kan forebygge uhensigtsmæssig adfærd. Da dette er et oplevet problem for de unge, hvilket kan øge deres oplevelser af udsathed og afvigelse, findes det relevante ind i kriminalitetsforebyggelsen at henlede opmærksomheden på disse oplevelser.

Negative forventninger

Med afsæt i ovenstående kan det udledes, at de unges følelser og oplevelser af udsathed kan forstærkes grundet medierne og dertilhørende udbredte forforståelse om beboerne på Stengårdsvej. En vigtig pointe bliver hertil, at bedømmelserne sker på baggrund af *nogles* handlinger og ikke *alles*. Baseret på tal om kriminaliteten i SUB-områderne fra Rigspolitiet, kan det antages, at der er tale om mindre grupper, som begår størstedelen af den samlede kriminalitet, jf. afsnittet *Indledning*. Mia Thorlund, der er klasselærer på Bakkeskolen, giver udtryk for, at dette også er de unges oplevelser:

"Og så siger de jo også: "Jamen Mia, den der kriminalitetsrate der, det er jo en lille gruppe, der sidder på det, og det er pisse irriterende for egentlig en ret stor del af os andre, som faktisk forsøger at lever et rimeligt fredeligt liv". Og jeg tror egentlig, at det er den generation, vi sidder med tilbage nu, de er egentlig ved at være ret trætte af det. Altså og det er de store søskende [...] der er med i noget af den kriminalitet der er. Men faktisk tager de ret meget afstand fra det, dem vi sidder tilbage med i skolen, synes jeg nu" (Bilag 6, l. 500-505).

Mia oplever, at hendes elever tager afstand fra kriminaliteten og at de påtaler det som en mindre gruppe, hvor der kan være tale om ældre generationer. Klasselærer, Mlena Hashem, oplever også, at hendes elever har et behov for at forsvare sig imod handlinger, som ældre generationer har begået:

"[...] Så taler vi og italesætter, og jeg kan godt mærke, at det nærmest som om, at det er en kniv i hjertet, at de skal stå og forsvare sig selv for noget, som de faktisk ikke har gjort. Men som noget tidligere generationer skulle have gjort" (Bilag 6, l. 340-342).

Flere unge italesætter selv de kriminelle som ældre personer. En pige fra 8. klasse fortæller: *"Stengårdsvej, lad os sige, jeg tror fra år 2000 indtil nu 2021, der de ældre generationer, det er dem, der er begyndt på sådan noget kriminalitet, altså de begynder med at se op til det"* (Informant pige 2, 8. klasse, bilag 7, l. 364-365). En anden pige fra 8. klasse fortæller, at kriminalitet kan opstå, fordi yngre brødre ser op til deres kriminelle ældre brødre: *"[...] at børn, der vokser op i et miljø, altså der har brødre, altså de ældste brødre [...] de er kriminelle. Og det er jo dem, de ser op til"* (Informant 2, pige 8. klasse, bilag 7, l. 327-329). En dreng fra 8. klasse fortæller: *"Ja. Jeg tænker ikke så meget om det. Det ikke os sådan der. Det er dem som er ældre, nogle der gør det"* (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 91-92).

En pige fra 9. klasse italesætter også, at det er tale om nogle "meget ældre fyre": *"Kvaglund og Stengårdsvej sådan de meget ældre fyre, at de har sådan været lidt efter hinanden [...]"* (Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 194-195). Når det omhandler deres forældres holdninger til, hvad de unge laver i deres fritid eller hvem de omgås med, fortæller en dreng fra 9. klasse at der er nogle bestemte personer, deres forældre ikke vil have, at de omgås. En dreng svarer: *"Ja, nogen der er ældre end os"* (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 405). Vi forsøgte at få dette svar uddybet, hvilket resulterede i stilhed, hvorfor det kan antages, at de unge ikke ønskede at drøfte dette yderligere.

I de nævnte citater fremgår det, at både lærer og flere af de unge ikke oplever, at det er dem (de unge), der begår kriminalitet. I stedet italesætter de adspurgte unge, at der er tale om "ældre" eller "ældre generationer", hvorfor det kan udledes, at de unge ikke identificerer sig med den kriminalitet, som kriminalitetsforebyggelsen tilstræber at forebygge. Dette kan befordre negative forventninger, hvorfor unge, der oplever disse negative forventninger, stilles i risiko for en selvopfyldende profeti:

"[...] Og så når en lille Mohammad vokser op med at se, at han hele tiden er dårlig, selvom han ikke har gjort noget, og han kan se, at alle dem han går med, de ender med at blive kriminelle, eller nogle af hans brødre, så tænker man nok til sidst: "Nå, så kan jeg da lige så godt blive det [kriminell], når det er sådan folk de ser mig" [...]" (Informant pige 3, 8. klasse, bilag 7, l. 569-581).

Pigens udtalelse repræsenterer en selvopfyldende profeti, hvilket, ifølge Becker, kan forklares ved en proces, hvor mennesker internaliserer oplevet stempler og negative forventninger, der

kan medføre, at ens identitet opbygges baseret på, hvordan andre opfatter én. Dette kan medføre fastlåste forestillinger om sig selv og sine omgivelser, hvorfor der netop bør være opmærksomhed på, hvordan det forebyggende arbejde kan opleves stemplende for "uskyldige" unge, og at dette kan have konsekvenser for den adfærd, der forsøges at forebygges. Særligt for Stengårdsvej, hvor den overvejende negative omtale fra de unges perspektiv opleves at være en af de største udfordringer, kan dette anses som en væsentlig tilstedeværende faktor for negative forventninger og udsathed. Dette kan få betydning for de unges udvikling og yderligere afvigelse i form af f.eks. kriminalitet. Denne proces kaldes ifølge Becker for *afvigerkarrierer*.

Med afsæt i empirien kan det indtil videre udledes, at de unge af flere årsager kan opleve sig i udsatte positioner. Heriblandt levevilkår, negativ omtale af boligområdet og oplevede stemplende reaktioner samt risikoen for selvopfyldende profeti grundet negative forventninger. Andres handlinger kan bidrage til en stadig stærkere afvigelse som følges af stadig stærkere reaktioner osv., hvilket risikerer at lede til en afvigerkarriere.

Fællesskabet på Stengårdsvej

Det fremgår på tværs af det empiriske materiale, at beboerne er glade for at bo på Stengårdsvej. Gennem interviewene fornemmes et generelt "forsvar" af Stengårdsvej, når de unge blev spurgt ind til området eller udfordringer i området: "*Jeg oplever det fint nok*" (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 4), "*Der er ikke noget galt her jo, synes jeg*" (Informant dreng 3, 8. klasse, bilag 8, l. 6), "*Der er ikke så mange vanskeligheder*" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 39-38), "*[...] øhm, det er et lille sted, så alle kender hinanden. Så det er et godt sted at bo. Fordi man kender alle sine venner.*" (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 31-32). Dette findes væsentlig for en nærmere analyse, idet det kan have betydning for det kriminalitetsforebyggende arbejde. Der kan grundlæggende være uoverensstemmelse mellem de unges oplevelser af deres område og begrundelserne for iværksættelse af kriminalitetsforebyggende indsatser.

Medarbejder i Bydelsprojekt 3i1, Ali Macow, fortæller følgende: "*[...] Jeg synes det er et fint område og dejligt og... [...] Folk har svært ved at flytte ud herfra, tror jeg. Fordi de elsker det og kan godt lide det*" (Bilag 1, l. 84-91). Kort forinden udtalelsen fortalte Ali, at han, ligesom så mange andre, havde fordomme om området som et farligt sted inden han flyttede dertil, fordi han

læste om det i medierne (Bilag 1, l. 71-77). En af nærbetjentene, Rasmus Henriksen, beskriver området som et forholdsvist lukket område grundet dets fysiske placering og:

"De mennesker, der bor herude, de er trygge i deres nærområde. Og mange af dem er i den situation, at de nok synes, at det eneste sted, der er trygt i Esbjerg, det er på Stengårdsvej, hvor de bor. Fordi der er de sammen med 'deres egne'" (Bilag 3, l. 275-281).

Rasmus' udtalelse komplementerer både Ali og de unges egne udtalelser om, at beboerne på Stengårdsvej er glade for området og måske føler sig tryggere der end andre steder. Dette tyder på, at der kan være uoverensstemmelse mellem beboernes oplevet glæde ved området og andre borgeres negative opfattelser af området, hvorfor der er risiko for yderligere afstand mellem beboerne fra Stengårdsvej og andre sociale grupper Esbjerg by og samfundet generelt. En pige fra 9. klasse udtaler yderligere:

"Især det med, at alle kender alle. Det synes jeg, det er dét, der gør, folk til at føle sig trygge. Du kan gå ude på gaden foran Stengårdsvej klokken 11 [23:00] om natten, imens jeg føler mig tryk, og jeg ved, at der ikke vil ske mig noget. For det virkelig trygt at bo her." (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 176-179).

Pigen oplever hendes boligområde som et trygt sted, særligt fordi alle kender hinanden. En dreng fra 9. klasse fortæller efterfølgende, at: *"Folk har noget til fælles, fordi at man er... vi er næsten alle sammen fra andre lande"* (Informant dreng 2, 9. klasse, bilag 5, l. 39-40). En anden pige fra 9. klasse udtaler: *"Og man føler sig... for eksempel, så bor jeg et andet sted nu. Men jeg boede i Stengårdsvej for et år siden cirka. Og hvis jeg skal være ærlig, så føler jeg mig mere tryk derhenne end her"* (Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 163-165). En dreng fra 9. klasse siger efterfølgende: *"Det er et meget stort og fælles sted"* (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 166). Af citaterne kan det udledes, at mange af de adspurgte unge føler sig trygge på Stengårdsvej. Dette både fordi de har deres etniske minoritetsbaggrund tilfælles, og fordi folk i området kender hinanden. Blandt de 12 interviewede unge, fortalte en pige fra 8. klasse, at hun nogle gange kan føle sig utryk på Stengårdsvej, da hun for nylig var vidne til nogle optøjer eller "jagt", som hun kaldte det, mellem beboer fra Kvaglund og Stengårdsvej i det offentlige rum på Stengårdsvej på vej hjem (Informant pige 1, 8. klasse, bilag 7, l. 42-48). En anden pige fra 9. gør desuden opmærksom på, at hun er bevidst om, hvordan unge fyre i grupper på Stengårdsvej kan virke skræmmende for folk: *"Altså det kunne godt være, at der er mange sådan*

unge fyre, der går i grupper der henne. Og så... jeg tror bare, at det skræmmer folk på en eller anden måde" (Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 100-101). Pigen er bevidst om, hvordan det kan virke utrygt for folk, men hendes udtalelse giver ikke umiddelbart antydning til at tilslutte sig disse folk. Ifølge Becker, kan afvigende grupper indtræde i organiseret afvigergrupper, hvor mennesker har deres afvigelse tilfælles. Dette kan netop være et bud på en af årsagerne til et stærkt fællesskab på Stengårdsvej, idet mange har deres etniske minoritetsbaggrund til fælles. Fællesskabsfølelser kan opstå i området, fordi mange af beboerne har deres "problemer" eller afvigelse til fælles. Med afsæt i denne teoretiske forståelse, kan det begrundes, hvorfor nogle ønsker at forsvare det, man selv er en del af. Måske endda fordi man, baseret på sine levevilkår og oplevet stempel, til dels har accepteret sig selv som afvigende i samfundet. Nogle beboere kan have accepteret sig selv som afvigende grundet manglende muligheder for indflydelse på, hvad der er rigtig og forkert, hvilket der tidligere argumenteres for kan skyldes en lavere social placering i samfundet grundet levevilkår.

De unge anerkender, at der både er kriminalitet på Stengårdsvej, og at der har været konflikter mellem nogle ældre fyre i området. Men som det fremhæves i afsnittet *Negativ omtale*, italesætter de unge, at medierne er en primær årsag til oplevet udfordringer for tilværelsen i området. En af drengene fortæller f.eks.: *"Det meste af det, i hvert fald. Altså det er rigtigt, de ting de skriver i medierne. Men de overdriver bare alt for meget"* (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 638-639). Drengens udtalelse er en selvmodsigelse, idet han først giver udtryk for, at det meste af omtalen er korrekt for derefter at italesætte det som en overdrivelse. Hvorfor beskrives problemet som værende mediernes overdrivelse i stedet for de gerningspersoner, der har forårsaget medieomtalen? En anden dreng fortæller: *"Ja, for der er mange politi og de har ret til at være der, fordi der mange kriminal... eller der sker meget kriminalitet her så... Det sådan det er."* (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 171-173). De er således opmærksomme på kriminalitetens tilstedeværelse. Samme dreng svarer på, hvad kriminalitet i deres område kan bestå af og fortæller: *"Det kunne være folk sælger hash eller et eller andet. [...]"* (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 278). En pige beskriver også, at det er de ældre fyre, der har været efter hinanden, og som er skyld i, at opmærksomheden er rettet mod Stengårdsvej (Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 194-196). Det kan antages, at de unges selvmodsigelse eller deres generelle forsvar af boligområdet, netop kan være resultatet af et tæt fællesskab, hvorfor en problemforskydning kan opstå. Det antages yderligere, at der i et tæt fællesskab kan opstå et

forsvar af ens "egne". Dette danner et forståelsesgrundlag for, hvordan de unge kan opleve sig udsatte, og hvordan uoverensstemmelser mellem de unge selv og udefrakommende nemt kan forekomme.

En subkultur?

Mennesker tilknyttet afvigende sociale miljøer vil, ifølge Becker, være i større risiko for yderligere afvigelse. Dette fordi sådanne miljøer kan have alternative regler, hvorfor man ikke nødvendigvis bliver korrigeret i, hvad der for andre sociale grupper uden for subkulturen opfattes normafvigende. I miljøer hvor kriminalitetsraten er høj, kan det betyde, at kriminalitet i højere grad tillæres, hvorfor både forudsætningerne for og resultat af afvigende adfærd, herunder kriminalitet, kan skyldes mere kontakt til alternative normer end til konforme normer, da det omkringliggende sociale miljø påvirker menneskelig adfærd. Dette bliver et særdeles væsentligt aspekt for de unges udvikling mod et kriminelt miljø. Hvis de unge oplever sig stemplet og møder negative forventninger fra samfundet og derfor vender sig ind mod et fællesskab og en subkultur, hvor de her finder anerkendelse, kan de "ældre generationer", som de unge selv italesætter som årsagen til kriminalitet, virke som rollemodeller. På den måde kan "de ældre" komme til at virke som primære "opdragere" og katalysator mod et kriminelt miljø.

En organiseret afvigergruppes – eller subkulturens – alternative "spilleregler" kan opfattes som brud på samfundets sociale kontrol. I denne forbindelse bemærkes der også former for adfærdsregulering i området, bl.a. med tilstedeværelsen af et sanktionerende politi. De unge er vant til politiets tilstedeværelse og kan have udviklet alternative normer, såsom at løbe fra politiet, til trods for at man ingenting har gjort. Nærbetjenten Niels Ruth beskriver, at dette er en af grundene til, at relationsarbejde for nærpolitiet er vigtigt. Han fortæller:

"[...] At de kender os og har tillid til os og at komme herover til os. Der er forskel på, at vi kommer kørende her og møder nogle i en bil, eller om det er nogle inde fra stationen af, så løber de jo væk" (Bilag 3, l. 108-112).

Nærbetjenten Rasmus Henriksen fortæller også: *"Hvis de ved, at de bare kan løbe ned af smøgen, hvad gør de så, når politiet kommer? Så løber de væk"* (Bilag 3, l. 743-744). I interviewet med 9. klasse bliver de unge spurgt ind til politiets tilstedeværelse og en dreng fortæller:

"Fordi hver gang, at du ser politiet, så tror du, at et eller andet skal ske, og så tænker man "skal jeg stikke af, eller skal jeg blive? Hvad skal jeg gøre?" (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 524-525). En anden dreng fortæller også, at de vælger at gå den anden vej, når de ser politiet (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 527-528).

Indtil videre er det udledt, at de unge fra Stengårdsvej kan opleve ringere levevilkår og øget risiko for afvigelse samt mindre indflydelse i samfundet. Der er argumenteret for, at negativ omtale og stempling kan medføre yderligere afvigelse. Dernæst fokuserer analysen på, at negativ omtale og stemplingsprocesser kan bevirke negative forventninger til de unge, hvilket kan påvirke deres oplevelser af sig i negativt, hvorfor der er risiko for en selvopfyldende profeti. Der argumenteres for, at disse mekanismer kan medføre afstand mellem socialt differentieret grupper i samfundet, hvortil Stengårdsvej forekommer som et tæt fællesskab. Hertil forsvarer de unge deres boligområde med følelsesmæssige indvirkninger til følge. Derfor ønskes det i følgende analysedel at opnå en dybere forståelse for de unges oplevelser af politiets tilstedeværelse.

Emotionelle indvirkninger

Oplevelser af uretfærdige sanktioner

Ifølge Sherman er der fire betingelser, der skal være til stede før, at der kan være tale om trodsig adfærd. Den første betingelse omhandler *kvaliteten af sanktioner*, hvor gerningspersoner skal opfatte sanktionerne som uretfærdige.

"Der er politi, der kører rundt her for ikke nogen grund, og der var ikke sket noget, der var bare en kæmpe stor vogn, der kørte rundt og lyste alle mulige steder og... [...] Altså jeg var bange, for jeg følte mig truet af politiet, ikke af dem, som bor på Stengårdsvej, for jeg tænkte sådan "Hvad er det, der sker?" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 507-511).

Med citatet kan et skeptisk syn og misbilligelse af politiets tilstedeværelse bemærkes. En dreng fra 9. klasse fortæller ligeledes, at han oplever politiet som værende utryghedsskabende, og at politiet blot stopper dem for at bede om informationer og tjekke, hvorvidt de tidligere har begået overtrædelser (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 522, 531-532). En anden dreng fra 9. klasse fortæller, at politiet plejer at tage deres ting (Informant dreng 1, 9. klasse,

bilag 5, l. 528), og at: *"De kan også finde på at kropsvisitere uden grund"* (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 533). Den førstnævnte dreng tilføjer hertil: *"Det er bare unødvendigt"* (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 534). Samme pige fortæller, at hun føler sig truet af politiet og uddyber: *"[...] det vi tænker altid... de plejer altid at stoppe folk og spørge om dit personnummer, adresse. For ikke nogen grund"* (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 529-530). En dreng fra 8. klasse blev spurgt ind til, om der er noget, som gør det mere udfordrende at være ung på Stengårdsvej, hvortil drengen svarede: *"Ja. Der er politi 24/7, der stopper alting og alle"* (informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 28-29).

Citaterne repræsenterer de adspurgte unges subjektive oplevelser og holdninger, hvilket fremstiller et politi, der stopper dem uden gyldig grund, hvorfor det kan udledes, at de unge oplever politiets sanktioner uretfærdige.

Blandt de interviewet unge fremgår det af deres udtalelser, at mødet med politiet både kan være godt og dårligt. En dreng fortæller: *"Nogle kan godt være søde. Men det ikke alle der er"* (Informant dreng 2, 8. klasse, bilag 8, l. 46). Stort set det samme fortæller en dreng fra 9. klasse (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 553-554). De tre adspurgte drenge fra 8. klasse fortæller alle, at de har prøvet at blive stoppet af politiet (Informant dreng 1, 2 og 3, 8. klasse, bilag 8, l. 179, 181, 190). Drengene bliver spurgt ind til, hvorvidt politiet kunne gøre noget anderledes, og en af drengene fortæller: *"Lade være med at stoppe folk hele tiden."* (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 176).

Ifølge Sherman er sanktioner grundlæggende til for at virke afskrækkende og kriminalitetsforebyggende men kan virke modsat, hvis sanktionerne opleves uretfærdige. Politiets tilstedeværelse på Stengårdsvej kan ses i lyset af flere ting: For det første, har politiet fokus på både objektiv og subjektiv tryghed i SUB-områderne. For det andet viser statistikker, at der findes mere kriminalitet i SUB-områderne, hvilket ligeledes refererer til første punkt (Rigspolitiet, 2019, s. 6). Og endelig for det tredje har Regeringen med ghettolisten fokus på at styrke politiindsatsen i ghettoområderne, herunder Stengårdsvej (Regeringen, 2018, s. 8). Med viden om de unges oplevelser af politiets tilstedeværelse, kan det udledes, at de unge ikke oplever subjektiv tryghed som følge af politiets tilstedeværelse – nærmere det modsatte. En af pigerne fortæller nærmere:

"Altså det er ret skummelt, at vi føler os utrygge af politiet, men at vi ikke føler os utrygge af Stengårdsvej. Selvom folk de gerne vil tro, at vi føler os utrygge på grund af, at vi på i Stengårdsvej" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 424-544).

Pigen udtrykker, at hun oplever politiet som utrygt og ikke godtager omtalen om Stengårdsvej som et utrygt område. Med en samtidig fortolkning af øvrige citater kan gennemgående emotioner af uretfærdighed tydes blandt de unges udtalelser. Dette specielt ved sammenligning med tidligere dele af analysen, hvorfra det fremgår, at de unge oplever stemping fra medierne og omverdenen, men ikke oplever at genkende sig selv i disse stempler. Derfor kan politiets tilstedeværelse og konfrontationer særligt virke uretfærdige. Idet der gennem analysen løbende argumenteres for, at de unge kan opleve stemping, er et andet kriterium for udvikling af trods, ifølge Sherman, opfyldt – kriteriet *stigmatisering* – hvilket kan sidestilles med stemping. Nærbetjenten Rasmus bidrager til en forståelse af uretfærdigheden, herunder stigmatiseringen, med følgende udtalelse:

"Hvis du tager en tur til Hjerting, vores lille fine forstad, hvor der nok er lidt flere penge end i den her ende af byen. Hvor mange af drengene derude, så bliver du stoppet og visiteret kontra dem, der kommer her, og uanset hvordan, man griber det an, så er det et overgreb på et ungt menneske, at politiet kommer og visiterer dem. Og når man bor herude, så er mistankegrundlaget nok lidt højere, fordi du står i en gruppering, og nogle står og ryger, og nogle folk de løber, når politiet kommer. Fordi 'det gør man bare'" (Bilag 3, l. 698-703).

De unge kan opleve, at fordi de bor på Stengårdsvej, skal de kropsvisiteres, opgive oplysninger eller leve med politiets tilstedeværelse og hermed opleve konsekvenserne af andres handlinger. Dette kan for de unge opleves diskriminerende, overdreven og ufortjent. Ifølge Sherman fordrer dette, at de unge vil reagere med fjendtlighed, hvilket deres udtalelser tillige kan være et udtryk for. En af drengene udtaler desuden: *"En politistation. Det synes jeg er lidt overdrevet. Nu hvor alt balladen er stoppet, så vil de lige pludselig lave en politistation her. Det er for meget"* (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 496-497). Drengen henviser til aftalen om, at nærpolitistationen ved Stengårdsvej styrkes med mindst syv lokalbetjente. Dette sker ifm. den politiske aftale, der er indgået for dansk politi i perioden 2021 til 2023, der har til formål at få det politiet tættere på borgerne (Syd- og Sønderjyllands Politi, 2021). Modsat hvad drengen oplever, kan dette potentielt være, hvad de unge mennesker har behov for i kriminalitetsfore-

byggelsen. I og med at de unge oplever noget politi utrygt kan øget dialog, vejledning og større kendskab til politiet antages at skabe bedre relationer og gensidig forståelse (Justitsministeriet, 2020a, s. 2-4).

Betydningen af svækket tilknytning til samfundet

En tredje betingelse for udviklingen af trods afhænger, ifølge Sherman, af *sociale bånd*. Teorien kan bidrage til en forståelse for, hvorfor mennesker med gode sociale bånd til konventionelle dele af samfundet i højere grad er tilbøjelige til afskrækkelse, imens mennesker med svækket sociale bånd kan være fremmedgjorte fra samfundet og derfor være mere tilbøjelige til at reagere med trods.

I afsnittet *Fællesskabet på Stengårdsvej* blev det belyst, hvordan Stengårdsvej kan forstås som et subkulturelt område med et stærkt fællesskab, hvor beboerne kender hinanden og føler sig trygge ved hinanden. Hvis dette sammenlignes med, hvordan de unge kan opleve sig stemplet som afvigende af omverdenen, kan det antages, at de ligeledes kan føle svækket sociale bånd til Esbjerg og resterende dele af samfundet. Pædagogisk leder på Bakkeskolen, Christian Varming, fortæller:

"[...] børn og de unge, de er meget i det samme område. Hvis jeg stopper nogle [...] unge mennesker ind i bilen og så kører en tur ned på havnen, så kan de bare sige: "Wow!". Selvom havnen kun ligger fire kilometer væk. "Wooow mand, et skib!". [...] Så der er noget med oplevelsesfattigdom, som jeg tænker også er problematisk, [...]" (Bilag 6, l. 301-306).

Christian benytter ordet "oplevelsesfattigdom" om et fænomen, hvor han oplever, at de unge ikke kommer meget ud fra Stengårdsvej. Et fænomen med svækket tilknytning til resten af Esbjerg og resterende dele af samfundet, hvilket Stengårdsvej som fællesskab og subkulturelt miljø kan forstærke. Herved bliver de unge ikke eksponeret for andre normer eller værdier uden for det subkulturelle miljø. Imens nogle af de unge besøger gågaden, butikker eller spisesteder udenfor Stengårdsvej (Bilag 7, l. 249-266, bilag 8, l. 232-243), så udtaler flere også, at de ofte holder sig til sit eget område: *"Man er faktisk altid det samme sted. Man går ikke ud som sådan. Fordi alt er ét sted jo"* (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 283-284). En af pigerne fortæller også: *"[...] Men det er ret sjældent, at du vil se en fra vores kvarter i et andet kvarter"* (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 151-151) og tilføjer: *"Det er derfor, at det er lidt svært at*

gå uden for Stengårdsvej, når alt er... hvorfor tage til en anden McDonald's, en anden Lidl, en anden Netto, når alt det ligger lige her?" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 287-288). Citaterne kan vidne om en meget stærk tilknytning til deres område og en svækket tilknytning til Esbjerg.

Ifølge Sherman er antagelsen, at mennesker med svage sociale bånd oftere vil reagere på sanktioner med trods, fordi sanktionerne vil opleves som uretfærdige. Det kan, som i tilfældet med de unge på Stengårdsvej skyldes, at de måske i mindre grad er tilknyttet konventionelle dele af samfundet og derfor kan virke fremmedgjorte uden en internalisering af konventionelle normer, værdier eller regler. Dette kan i højere grad befordre uretfærdighedsfølelser og reaktioner i form af trods. Sherman opererer med begreberne *specifik trods* og *general trods*. Idet der kan være tale om stærke fællesskaber og subkulturer med stærke tilknytning til hinanden, bliver begrebet om general trods relevant. Når general trods forekommer, vil gruppen typisk reagere uanset, om sanktionen er henvendt mod én selv eller henvendt mod gruppen – dette, mener vi, kan underbygge argumentet om, at de unge forsvare "egne" eller "eget område", hvorfor problemforskydninger eller uoverensstemmelse i forståelser kan forekomme.

Udviklingen af modstand

Den sidste betingelse for at udvikling af trods, afhænger af, hvorvidt de unge *nægter at anerkende den skam, der er forårsaget af sanktioner*. De unges oplevelser med uretfærdighed, herunder stemping og stigmatisering og svækket bånd til samfundet, er alle mekanismer, som, ifølge Sherman, har betydning for, hvorvidt de unge udvikler trodsig adfærd. Alle betingelser for trods synes at være til stede blandt de unges oplevelser af udsathed på Stengårdsvej. En pige fra 9. klasse udtaler:

"Men altså for mig, rent ud sagt, så vil jeg ikke føle mig stemplet, for det er rart at bo her. Altså jeg er ligeglad, virkelig, virkelig ligeglad med, hvad folk siger, for det er rart" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 94-96).

Ovenstående er et eksempel på, hvordan en pige kan være bevidst om den skam, der er forbundet med Stengårdsvej, hvorfor hun kan føle sig stemplet. Men i hendes italesættelse nægter hun at påtage sig denne skam, da hun er glad for området. Ifølge Sherman kan benægtelse af skam yderligere medføre en vred stolthed over sin afvigelse. Der findes ikke yderligere ar-

gumenter i empirien, som vidner om, at de unge oplever skam, men benægter den. Dog kan der findes eksempler på, at nogle unge allerede har udviklet modstand eller vred stolthed:

"[...] Fuck. det at de kommer i fængsel og ikke må se sine venner, når de kommer ud. De skiller sig ikke ad, de går stadig hen til hinanden. Det er ligegyldigt, hvad man gør. Altså jeg har set det. Der er en, der kan blive truet med at komme i fængsel igen, hvis han bliver set med sine venner. Men han går stadig hen til sine venner. De giver ikke en fuck [...]" (Informant pige 3, 8. klasse, bilag 7, l. 649-653).

Det kan ud fra citatet udledes, at de omtalte personer fortsat trodser deres opholdsforbud, hvorfor sanktionen enten kan siges at være irrelevant eller endda have medført direkte modstand, da loven fortsat overtrædes. Bandegrupperingen på Stengårdsvej, ST-Gruppen, er et andet eksempel på, hvordan vred stolthed kan være udviklet. Shermans teori kan belyse, at ST-Gruppen netop har påtaget sig deres boligområde som navn. Det kan symbolsk vidne om, at en gruppe benægter den skam, der er forbundet med området og i stedet modreagerer med stolte, skamløse reaktioner ved f.eks. kriminalitet, vold eller lign. Disse personer kan i sådanne tilfælde være disponeret til yderligere at gentage den sanktionerende adfærd, hvilket forrige citat også illustrerer kan være tilfældet.

Det findes relevant i det kriminalitetsforebyggende arbejde at hæmme uretfærdighedsfølelser, stigma og samtidig skabe bedre sociale bånd til samfundet, så de unge ikke udvikler vred stolthed som modreaktion på skam, der benægtes. Analysen argumenterer hidtil for, at alle kriterier for trods kan "opfyldes" baseret på de unges oplevelser med politiet og generelle stemplingsmekanismer. I et forebyggelsesperspektiv er det et underforstået spørgsmål, hvorvidt der bør overvejes, om kriminalitet yderligere kan reduceres af politi, politikere og andre myndigheder, ved at borgere oplever retfærdighed og respekt, fremfor f.eks. øget straf og politi, som den daværende regeringen med strategien *Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030* indførte i bestemte områder (Regeringen, 2018).

De unge og deres fritid

I det empiriske materiale fremgår det, at de unge på Stengårdsvej bruger en stor del af deres fritid sammen med andre unge fra området i stedet for med deres familie, hvorfor de færdes

uden for hjemmet og forældrenes opsyn³. Til trods for at de unge beskriver Stengårdsvej som et godt sted at bo, og at de er glade for deres boligområde, jf. afsnittet *Fællesskabet på Stengårdsvej*, italesætter de også, at der finder kriminalitet sted. De unge udtaler sig dog ikke særlig detaljeret om kriminaliteten på Stengårdsvej, hvilket i sig selv er interessant. For det første kan de unge, som det er argumenteret for i afsnittet *Fællesskabet på Stengårdsvej* have et behov for at forsvare deres område og beboere. For det andet er det muligt, at de unge tier, da det ikke ønsker at skabe problemer for dem selv eller andre (Bilag 2, l. 420-423). For det tredje anser vi det også muligt, at de unge ikke har kendskab til kriminalitetens omfang i området.

Dog fremhæver de alligevel, at der er *nogen* på Stengårdsvej, der laver kriminalitet, som det ligeledes pointeres i afsnittet *Fællesskabet på Stengårdsvej*. En af pigerne beskriver, at "[...] en bestemt gruppe [...] de ældre, der plejer at gøre det [kriminalitet]" (Informant pige 1, 8. klasse, bilag 7, l. 351-352). En af drengene fortæller også: "Altså der er folk [...] udenfor, som laver problemer. Der er... jeg ved ikke... der er problemer udenfor og bandekrige [...]" (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 66-67), og endelig fortæller en endnu en drengene: "Det er dem, som er ældre, nogle der gør det" (Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 91-92). Det fremgår således blandt de unge, at der er *nogen*, der holder til på Stengårdsvej, og som begår kriminalitet. De unge opholder sig således uden for hjemmet og hænger ud på Stengårdsvej samtidig med, at de oplever, at der finder kriminalitet sted i området. Når vi forholder os til de unges udtalelser med Hirschis sociale bånd, kan de unges tid, hvor de færdes på Stengårdsvej øge risikoen for kriminalitet, idet de unge hænger ud på gaden og ikke er i gang med en aktivitet, der beskæftiger dem og kan holde dem væk fra "de ældre", der begår kriminalitet på Stengårdsvej. Derfor er de unges fritid særlig væsentlig at have for øje i kriminalitetsforebyggelsen, da de kan have en vis mængde fritid, som de skal fylde ud. En af årsagerne til, at det for de unge på Stengårdsvej er særlig vigtigt er, at de har relationer til jævnaldrende, der bidrager positivt til deres liv, fortæller klasselærer, Mlena om, da:

"[...] vi ved, at deres naboer... det kan godt være, at deres naboer bare ikke har de bedste fællesskaber. Fordi at hvis de render rundt med nogle af de ældre søskende [...] Fordi oftest så går de

---

³ Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 12-15; Informant dreng 2, 8. klasse, bilag 8, l. 25; Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 209-210, 214; Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 215-216; Informant dreng 2, 9. klasse, bilag 5, l. 224-226; Informant pige 2, 8. klasse, bilag 7, l. 145.

hen til, for eksempel hvis deres bror er inde at sidde eller et eller andet, så går de ofte hen og søger det et andet sted, den der kærlighed, [...]” (Bilag 6, l. 701-707).

Det kan af citatet udledes, at de unge på Stengårdsvej relativt let kan opsøge og indgå i et fællesskab med ældre, hvor kriminalitet er en forudsætning for at være en del af fællesskabet. Når det omhandler de unges fritid og den tilsyneladende lette tilgængelighed for et kriminelt fællesskab, er det derfor vigtigt at have fokus på, hvilke fritidstilbud, der er til de unge. Den nationale undersøgelse af børn og unges trivsel og velfærd i Danmark (Ottosen, et al., 2018) belyser hertil, at der er en social skævhed blandt børn og unge, der lever i fattige familier, hvoraf 38 pct. hverken går til sport eller er tilknyttet en forening eller en klub (Ottosen, et. al., 2018, s. 160). Denne gruppes sparsomme tilknytning til foreningslivet kan tolkes som en konsekvens af en økonomisk prioritering, da 40 pct. af udsatte børn og unge med indvandrerbaggrund lever i familier, hvor ingen af de voksne i husstanden har arbejde, hvilket kan betyde, at de er nødsaget til at fravælge børnenes fritidsinteresser (Petersen et al., 2019, s. 18). For at koble disse forskningsbidrag til indeværende undersøgelse, er det væsentligt at nævne, at nøgletallene fra Stengårdsvej viser, at 79,0 pct. har grundskolen som højeste uddannelsesniveau, 40 pct. er uden for arbejdsmarkedet og 76,0 pct. er efterkommere eller indvandrere med ikke vestlig baggrund (Transport- og Boligministeriet, 2020, s. 2), hvorfor det kan formodes, at de beskrevne forhold i forskningen gør sig gældende på Stengårdsvej. Der er således både empirisk og forskningsmæssig belæg for at rette fokus mod fritidstilbud for de unge på Stengårdsvej, hvor Ungdomsklub Ringgården på tværs af empirien fremhæves som vigtig. Klubleder Niels Winkler Henriksen taler ind i det økonomiske aspekt for de unges mulighed for at deltage og involvere sig i aktiviteter, der gavner deres liv. Her fortæller Niels, at ungdomsklubberne er blevet kontingentfri, hvilket betyder, at Ungdomsklub Ringgården nu er et tilbud, alle unge uanset økonomiske ressourcer kan benytte sig af (Bilag 2, l. 153-156). At ungdomsklubben nu er et tilbud uanset økonomiske ressourcer, kan i Hirschis optik bidrage til, at unge har mulighed for at involvere sig i sociale fællesskaber i ungdomsklubben, hvor de herigennem kan styrke deres tilknytning til konventionelle arenaer i samfundet. Derudover kan man ifølge Cohen og Felson forstå ungdomsklubben som bidragende til, at de fjernes fra gaden og i stedet opholder sig i et organiseret fritidstilbud med et opsyn af voksne, der dels har en professionel kompetence til at holde dem fra kriminalitet gennem deres pædagogiske arbejde, og dels har en tilknytning til de unge, der gør, at de unge er mindre tilbøjelige til at

begå kriminalitet, hvor sidstnævnte relaterer sig til at styrke de unges sociale bånd om tilknytning. SSP-medarbejder, Alexandra Felski fortæller, hvorfor ungdomsklubben netop er så vigtig for de unge:

"Skolen, det er jo 08-14 eller sådan noget i den stil, eller 15 eller 16 [...] Og så går de over i klubben og bruger en meget stor del af deres fritid i klubben. Det vil sige, at de er ikke på gaden, de er omkring fornuftige voksne, som italesætter alle de værdier, som Niels han siger, og de får en relation til nogle voksne, som vil dem og gider dem og kan tage en snak [...] Så det er simpelthen noget af det allervigtigste, vi har" (Bilag 2, l. 164-170).

Alexandra ligger i sin udtalelse tryk på, at de *ikke er på gaden*, da ungdomsklubben er med til at fjerne de unge fra gaden, hvor de ellers er ude af syne af voksne, der har kompetencerne til at tale dem fra at lave kriminalitet. Tilstedeværelsen af sådanne voksne, som Alexandra beskriver der er i ungdomsklubben, kan være med til at forhindre, at de unge motiveres for kriminalitet, hvilket blot understreger vigtigheden af klubmedarbejderne i ungdomsklubben og relationen mellem dem og de unge.

Det fremgår empirisk, at flere af de unge selv fremhæver Ungdomsklub Ringgården, hvor flere af de unge benytter ungdomsklubben og er glade for dette tilbud i deres boligområde. Her fortæller en pige fra 9. klasse, at når man går på Bakkeskolen, så bruger man ungdomsklubben, hvorfor alle tilnærmelsesvis kender alle i ungdomsklubben (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 221-222). Derudover fortæller tre af pigerne, at de primært bruger ungdomsklubben om onsdagen, hvor der er "Pigeklub". Ungdomsklubben tilbyder generelt forskellige aktiviteter, hvor de unge kan mødes med deres venner og f.eks. spille musik, basket eller computer (Informant pige 1, 2 og 3, 8. klasse, bilag 7, l. 186-198; Informant dreng 1 og 2, 8. klasse, bilag 8, l. 58-65; Bilag 6, l. 709). Endvidere udtrykker to af drengene, at ungdomsklubben er et sted, hvor de har gode relationer til klubmedarbejderne (Informant dreng 1 og 2, 8. klasse, bilag 8, l. 51-52, 67-68). Hertil fortæller en af pigerne:

"Ungdomsklubben, de er virkelig [...] de kommer ind med åbne hænder, hvis du har noget at snakke om. For eksempel så har de hjulpet en masse mennesker med ansøgninger, du har også hjulpet mig med lektier. Eller du kan komme til dem, hvis du har nogle personlige problemer, så kan de også godt lytte til det. De er også en rigtig stor hjælp. Det er de" (Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 576-580).

Her ses det sociale bånd om tilknytning komme til udtryk gennem de unges udtalelser. De unge selv giver udtryk for en stærk tilknytning til klubmedarbejderne, da de har en vigtig betydning for dem igennem deres relationelle arbejde. Særligt den unge piges eksempel med, at man altid kan komme til klubmedarbejderne, hvis man har noget personligt, man har brug for at tale om. At klubmedarbejderne er villige til at afsætte tid og lytte viser, at tilknytningen er stærk for de unge. I forlængelse af det sociale bånd i form af tilknytning, fortæller en af de unge drenge: *"De [medarbejdere fra Ungdomsklub Ringgården] kigger altid positivt på én. Få én ind i et fritidsjob. Brug tid på skole. Gå den gode vej i stedet for at fucke up i sit liv"* (Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 589-591). Vigtigheden af ungdomsklubben og særligt relationsarbejdet kommer også til udtryk for både klubmedarbejderne og SSP-medarbejderne. Klubleder Niels fortæller til dette:

"Det er faktisk noget af det største arbejde, synes jeg, at vi har. Og at få skabt relationer. Og det at vi får skabt relationer, det kan vi jo også bare se, så kommer de tilbage til klubben, også når de bliver 18, 19, 20 år, hvis de har nogle problemer" (Bilag 2, l. 147-149).

Baseret på Niels' egen oplevelse med de unges tilknytning til klubmedarbejderne kan det udledes, at det er vigtigt for de unge, at de ved, at de altid kan komme til nogle voksne, der vil bruge tid på dem og deres problemer. Ud fra empirien kan vi udlede, at ungdomsklubben skaber gode forudsætninger for, at de unge kan indgå i positive fællesskaber; *"Fællesskaberne er der. Der skal bare være flere af dem. Og vi skal bare have dem forstærket"* (Bilag 6, l. 710-711). Med Hirschis teori er det en væsentlig pointe klasselæreren Mlena udtrykker, da gode relationer og tilknytning til det konventionelle samfund kan forhindre, at de unge bliver tilbøjelige til at begå kriminalitet eller indgå i fællesskaber, hvor kriminalitet er involveret. Derfor bliver de unges tilknytning til fritidstilbud såsom ungdomsklubben væsentlig, da denne er en institution, hvor de unge engagerer sig i konventionelle aktiviteter, hvor der er voksne til stede. Her kan de unges sociale bånd afholde dem fra at begå en kriminel handling.

SSP-medarbejder Alexandra fortæller, at det dog ikke er alle unge, der benytter ungdomsklubben, og at disse unge i stedet hænger ud på gaden eller mødes i grupper, hvor de f.eks. ryger hash (Bilag 2, l. 207-211) Dette underbygger, at ungdomsklubben er vigtig i det forebyggende arbejde, idet de unge ved at bruge klubben netop ikke hænger ud på gaden med risiko for at indgå i et kriminelt miljø, og hvor de tillige er samlet uden voksnes opsyn, der, ifølge rutineaktivitetsteorien, er et af kriterierne for, at kriminalitet kan finde sted.

Fritidsjob har en betydning

Ind i en kriminalitetsforebyggende optik ønsker vi at belyse de unges fritidsjob, hvor det ud fra en forskningsmæssig kontekst kan antages, at færre minoritetsunge har et fritidsjob sammenlignet med etnisk danske unge (Qvotrup et al., 2019, s. 27). Vi anser derfor relevant og potentielt kriminalitetsforebyggende, hvis Bakkeskolen kan bidrage til unges mulighed for et fritidsjob. Klasselæreren Mlena fortæller i den sammenhæng, hvorfor hun ofte tager emnet om fritidsjob op i plenum (Bilag 6, l. 566). Hun tror på vigtigheden af et fritidsjob i en tidlig alder, da det skaber nogle faste rammer for de unge. Derudover mener hun, at fritidsjob er vigtigt for de unge *"Så de ved [...], hvad der skal ske, når det er, de er færdige og er på den anden side, så de har noget at genkendeligt også"* (Bilag 6, l. 574-575). Pædagogisk leder, Christian Varming, bakker Mlena op i vigtigheden af, at de unge får et fritidsjob og oplever succes. Men han mener imidlertid også, at der er en udfordring i processen for, hvordan de unge anskaffer sig et fritidsjob. Her mener Christian, at trods Bakkeskolens fokus på de unges fritidsjobs, så kan skolen stadig forbedre sig i at støtte denne proces. Han tror, at det *"[...] kan være næsten kriminalitetseskalerende, hvis det er sådan, at man sidder sammen med alle mulige konsulenter rundt omkring og skriver ansøgninger for så at ikke få noget job"* (Bilag 6, l. 842-844). Med afsæt i Hirschi kan det antages, at når den unge har et fritidsjob styrker dette det sociale bånd om forpligtelser, hvilke i denne sammenhæng er den unge og fritidsjobbet imellem; Jo mere den unge har at miste, jo mindre tilbøjelig er den unge også til at begå kriminalitet. Derudover styrker fritidsjob den unges sociale bånd om involvering, hvilket forudsætter, at hvis en ung ikke har nogle aktiviteter, såsom et fritidsjob, at tage sig til i sin fritid, er den unge mere engageret for kriminelle aktiviteter.

Unge oplevelse af succes

Endelig skal det sociale bånd om tiltro fremhæves, hvor der refereres til graden af troen på de konventionelle normer og værdier, der er knyttet til adfærden i samfundet. Hvis den unge oplever at blive mødt med afslag på sine jobansøgninger, trods jobkonsulenters råd, kan tiltroen til samfundets normer, der blandt andet indebærer at have et arbejde med en legal økonomisk indkomst, svækkes. Samtidig kan tiltroen til samfundets lovmæssigheder svækkes, hvorfor den unge ikke vil føle, at lovens krav er gældende for vedkommendes adfærd. Dette kan få den unge til at "retfærdiggøre" vedkommendes alternative indkomst gennem kriminali-

tet. Hertil pointerer pædagogisk leder, Christian Varming, at: "[...] det værste, der kan ske, det er oplevelsen af 'ikke at lykkes'" (Bilag 6, l. 576-577). Dette pointerer leder af Forebyggelsessektionen, Christian Østergård, ligeledes; At hvis den unge oplever sig selv som en fiasko i konventionelle aktiviteter, og først oplever succes i kriminelle aktiviteter, kan dette igangsætte en proces, der kan føre til en reel kriminel løbebane (Bilag 4, l. 262-268). Hvis den unge således oplever manglende succes i aktiviteter inden for det konventionelle samfunds normer, kan dette svække det sociale bånd om tilknytning og dermed øge risikoen for, at kriminaliteten bliver mere attraktiv end tilknytningen til det konventionelle samfund. Dette bliver endvidere fremhævet i empirien, hvor klubleder Niels mener, at den unges tilknytning til et fritidsjob har betydning for vedkommendes tilbøjelighed til kriminalitet:

"Det er jo klart, at hvis man har søgt et fritidsjob et hav af antal gange og får nej, så er det klart, at man kan tjene nogle hurtige penge og blive en del af en gruppe og få en identitet ret hurtigt, ved at sige 'ja' til at være en del af... at være med til at sælge" (Bilag 2, l. 378-382).

Empirien viser således, at unges tilknytning til konventionelle aktiviteter har betydning for tilbøjeligheden for kriminalitet. Udtalelserne fra Christian Varming, Christian Østergård og Niels viser to væsentlige forhold ifm. unges udsathed for kriminalitet på Stengårdsvej; For det første argumenterer de for, at når den unge har udfordringer med at anskaffe sig et fritidsjob og har manglende succesoplevelser inden for de konventionelle aktiviteter, så er den unge mere tilbøjelig til at søge mod alternative aktiviteter og fællesskaber. For det andet skaber det en indre motivation for den unge at indgå i et fællesskab med kriminalitet, idet målet så at sige er mere attraktivt, da dette dels giver en økonomisk gevinst, og dels at den unge kommer til at beskæftige sig med noget, som vedkommende rent faktisk kan finde ud af og derved opnår en vis form for succes – en succes som har manglet i konventionelle aktiviteter. Bakkeskolen gør derfor en indsats for, at de unge skal lykkes med at få et fritidsjob og mærke den succes, det giver. Hvilket, Christian Varming mener, er helt essentielt for et ungt menneske at opleve (Bilag 6, l. 588). Når de unge lykkes med et fritidsjob, kan der argumenteres for, at de unges sociale bånd styrkes. Dette kan forstås ved, at gennem de unges investering og engagement i et fritidsjob fastholdes de i konventionelle aktiviteter i samfundet, hvilket, ifølge Hirschi, er vigtig for at hindre, at de unge kommer ud i den kriminelle løbebane.

Således viser empirien, at de professionelle mener, at fritidsjob er vigtig for at forhindre de unges tilbøjelighed til kriminalitet, da de holdes beskæftiget med en sund aktivitet, der dels

holder dem væk fra gaden i deres fritid, hvor de er uden opsyn af voksne, jf. rutineaktivitetsteorien, og dels giver dem en oplevelse af succes og ansvar, der overstiger tilbøjeligheden for kriminalitet, jf. de unges sociale bånd.

Når skolen er vigtig for de unge

Skolegangen er ikke uden betydning, når det omhandler unges udsathed for kriminalitet. Et væsentlig bidrag hertil er de unges egne oplevelser med skolen og uddannelsessystemet, hvor det fremgår af en dansk kvalitativ undersøgelse, at særligt skolen har stor betydning for unges oplevelser af handlemuligheder i deres tidlige ungdomsliv, og jo sværere skolegangen opleves, i jo højere grad bliver de unges handlemuligheder foldet ud ift. at bevæge sig uden for skolen, pjække, begå småkriminalitet og hænge ud på gaden (Petersen, 2015, s. 169). En svær og turbulent skolegang kan således motivere den unge til kriminalitet, da kriminaliteten kan være en måde at lindre den frustration, der er ved en svær skolegang (Pedersen & Lindstad, 2011, s. 68, 70-71; Jørgensen et al., 2012, s. 20).

Som det tidligere er belyst, bor der på Stengårdsvej en høj andel af beboere, herunder unge, med anden etnisk herkomst end dansk. Foreliggende forskning har vist, at minoritetsunge gennemsnitligt klarer sig ringere i folkeskolen sammenlignet med etniske danskere og færre får en uddannelse. Dette, antager vi, kan betyde, at der er en risiko for, at unge fra Stengårdsvej med anden etnisk herkomst end dansk kan opleve udfordringer i skolen og derved enten selv have eller kan få en svækket tilknytning til uddannelsessystemet (Qvotrup et al., 2019, s. 27). Med afsæt i Hirschi kan dette betyde, at flere unge på Stengårdsvej er i øget risiko for at opleve udfordringer med sociale bånd til konventionelle aktiviteter og institutioner i samfundet.

Vi finder det derfor relevant at fremhæve folkeskolen Bakkeskolen, hvor mange af de unge fra Stengårdsvej går. Skolens pædagogiske leder, Christian, fortæller, at man på Bakkeskolen gør meget ud af at se skolen som et dannelsessted, hvorigennem de unge kan tage den tilegnede dannelse med sig videre i livets andre arenaer. Dette ser Christian som et led ind i kriminalitetsforebyggelsen (Bilag 6, l. 61-63, 44). Ved at skolen får en sådan indflydelse på de unges valg i livet, kan det forstås som den indirekte sociale kontrol, Hirschis teori om sociale bånd bidrager med. Denne form for social kontrol viser sig således ved den unges tilknytning til skolen og de voksne på skolen, hvorfor den unge vil tage dannelsen og de voksnes holdninger

med videre i vedkommendes fremtidige beslutninger, og bekymre sig om, hvad de voksne synes om vedkommendes beslutninger og handlinger. Dette vil tillige tilbageholde den unge i at træffe valg, der involverer kriminalitet, hvorfor skolen har en vigtig rolle for de unges ud-sathed. Trods Bakkeskolens intentioner om den gode dannelse, kræver dette dog, at den unge selv tager stilling til og engagerer sig i sin skolegang, Christian pointerer hertil:

"[...] at hvis det pludselig kommer dertil, hvor man ikke kommer i skole længere, så tror jeg da også helt sikkert, at så er der et fællesskab "derude" med andre unge, som også sidder ved en pusher. Det er typisk det, der kommer til at ske, ikke. Og så vejen ind i kriminalitet, den er jo nogle gange derfra; at i stedet for at tage tasken på og tage hen i skolen, så drejer man lige fra" (Bilag 6, l. 623-627).

I det scenarie, som Christian beskriver, er det den unge selv, der fravælger skolen og i stedet indgår i et fællesskab med andre unge, der også forsømmer skolegangen til fordel for kriminaliteten. Dette kan tyde på, at den unge har svage sociale bånd til det konventionelle samfund og i stedet har en tilknytning til alternative fællesskaber og aktiviteter. Netop denne tilknytning til fællesskaber og aktiviteter, hvor kriminalitet er involveret fortæller leder af Forebyggelsessektionen, Christian Østergård, om:

"Hvis du en fiasko derhjemme, hvis du en fiasko på gaden, hvis du har fiasko i skolen, hvis du så ikke er en fiasko når du går til bande. Jamen så det jo sådan set første gang i livet, at man oplever, at man er en succes. Så siger det næsten sig selv, ikke også? Hvorfor man gør det her. Vi skal jo skrue på nogle af de andre ting så at det også bliver en succes i skolen. [...] Så de ikke oplever, at første gang man bliver en succes, det er, når man er til bande. [...] Og så kan man leve på gaden. Det ved vi jo alle sammen, at det er jo måske ikke det bedste sted, når man møder nogle derude" (Bilag 4, l. 262-271).

Christian Østergård bakker således Christian Varming op i, at der nok skal være et fællesskab "derude", og at dette fællesskab kan være mere tiltrækkende, hvis den unge oplever det udfordrende at gå i skole og måske ser sig selv som en fiasko gennem sin skolegang. Nærbetjentene Niels og Rasmus underbygger Christian Varming og Christian Østergårds pointer om at søge succesen andetsteds, når den unge ikke formår at opnå denne i skolen eller i andre konventionelle arenaer i samfundet. Niels fortæller, at:

"Det er når, de ikke kan finde ud af skole, de kan ikke finde ud af det ene og det andet og har svært ved at følge med og klare sig generelt. Også med uddannelse [...]. Så hænger de ud sammen med dem, de er. Og pludselig, så kører de med i en bil og kører rundt og sælger lidt små-hash, og sådan nogle ting der. Og så hænger de fast der. Det er jo dem, vi prøver at få fat i og hive dem ud af [...]" (Bilag 3, l. 503-509).

Rasmus tilføjer hertil: *"Men når man ikke er ret god i skolen og bliver tilbudt, at du kan tjene nogle penge ved at ligge og køre med rundt, jamen så er det nok det, du gør"* (Bilag 3, l. 510-511). Det fremgår således på tværs af empirien, at oplevet udsathed i skolen kan skabe forudsætning for, at den unge vælger kriminaliteten fremfor skolegangen.

Derfor er det også vigtigt, at skolen fungerer som et fysisk sted, hvor den unge kan tilbringe en stor del af sin dagligdag, hvilket kræver at den unge lader sig involvere og engagere sig i sin skolegang. Den unges investering af tid og energi på skolen og lektier påvirker tilbøjeligheden til kriminalitet, da en stærk tilknytning og engagement i skolen reducerer den kriminelle tilbøjelighed. Netop dette arbejder Bakkeskolen ind i, hvor klasselæreren Mia, fortæller, at de siger til de unge, at: *"Vi forventer faktisk, at du bliver mega dygtig, og at du får en god uddannelse"* (Bilag 6, l. 630-631), hvilket bidrager til, at de indgår i et fællesskab med andre jævnaldrende, der har ambitioner om sig selv og deres faglighed. Denne tilgang til skolen bidrager til, at de unge i fællesskab skaber et positivt lærings- og dannelsesrum, hvor de ser på deres skolegang, som Mia udtrykker det: *"[...] her går vi i skole, og her vil vi gerne have et godt liv. I stedet for omvendt; "Shit mand, jeg bliver jo nok nødt til at lave noget kriminalitet for at jeg passer ind"* (Bilag 6, l. 106-108). En sådan tilgang til skolegangen og læring, som Mia giver udtryk for, kan befordre at styrke de unges sociale bånd om forpligtelse og involvering, hvor de er villige til at bruge tid på skolen og lektier.

Analysedel 2

I ovenstående analysedel er det belyst, hvordan de unge oplever udsathed på Stengårdsvej med fokus på, hvordan de kan være i øget risiko for at ende i en kriminel løbebane. Det er her til relevant at belyse, hvordan de unges oplevelser kan give anledning til forbedringer af det kriminalitetsforebyggende arbejde på Stengårdsvej, hvilket nærværende analysedel vil bestræbe sig på.

Med afsæt i første analysedel er det muligt at frembringe fire overordnede typer af de unges oplevelser af udsathed på Stengårdsvej. Disse er; 1) *De unges fritid - og muligheden for sunde aktiviteter*, 2) *Fællesskabet på Stengårdsvej kan medføre ringe integration*, 3) *Stempling og negative forventninger* og 4) *Oplevet uretfærdighed*. I den følgende analysedel hvert fokuspunkt blive udfoldet, hvor vi hertil vil tilstræbe at frembringe mulige bud på, hvordan det kriminalitetsforebyggende arbejde på Stengårdsvej kan forbedres.

De unges fritid - og muligheden for sunde aktiviteter

Når det omhandler de unges fritid på Stengårdsvej, bliver Ungdomsklub Ringgården fremhævet på tværs af empirien som vigtig for dem. De unge har gode relationer til klubmedarbejderne, men åbningstiderne fremhæves som en problematik, da den lukker for tidligt (Bilag 1, l. 764-773; Bilag 3, l. 210-214). Her fortæller unge fra 9. klasse, at åbningstiderne ikke passer til de dem, hvor det især er i weekenderne, at den lukker for tidligt. I stedet for at ungdomsklubben har åbent fra 18:00-20:45, ville det være bedre, hvis den havde åbent til 23:00 eller 24:00. Længere åbningstider ville gøre, at de unge ikke efterfølgende hang ud på gaden. Her fortæller en af drengene fra 9. klasse: *"Altså vi går ikke hjem... [...] Vi tager til Netto. Eller Lidl"* (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 241, 254). Projektleder i Bydelsprojektet 3i1 på Stengårdsvej, Susanne, tilkendegiver også sin mening, hvortil hun fortæller:

"Men den lukker allerede klokken ni. Og det er altså for tidligt for nogle af de der 14-15 årige. Vi er ved at forsøge, om de kan få lov til at have åbent til klokken 10. [...] Så mangler de [unge] et sted at være. Så opholder de sig i kælderrum og i opgange og butikcentre. Og når de står en 4, 5, 7 unge med anden etnisk baggrund end dansk og bare har det sjovt. Så virker det utrygt" (Bilag 1, l. 764-769).

Til sådanne udtalelser er det interessant at inddrage Petersen (2015) kvalitative studie, der tilbyder et indefra-perspektiv fra unges liv i udsatte boligområder. Her bakker empirien og forskningen hinanden op, da det af Petersen (2015) fremgår, at: *"fritids- og ungdomsklubber har været gode, men har lukket for tidligt"* (Petersen, 2015, s. 161). Med afsæt i Cohen og Fellsens teoretiske bidrag, kan der ud fra ovenstående argumenteres, at ungdomsklubben i sig

selv kan fungere kriminalpræventivt. Dette begrundes ved, at når de unge bruger deres fritid i ungdomsklubben, fjernes de fra gaden, hvor de er ude af voksnes opsyn, hvorfor de unge er under opsyn af voksne, når de er i ungdomsklubben. På den måde fjernes en af forudsætningerne for kriminelle handlinger, som Routine Activity Theory argumenterer for. Derudover befinder de unge sig fysisk i organiserede rammer, når de er i ungdomsklubben, hvilket kan forhindre dem i at "hænge ud på gaden" med andre unge, der begår kriminalitet, hvor de her kan blive motiveret for kriminaliteten. Sussanne fortæller til dette, at Bydelsprojektet 3i1 i samarbejde med SSP og Forebyggelse samt Vejledning i Esbjerg Kommune tidligere har etableret en klub i nogle lokaler nær Stengårdsvej mhp. at trække de unge væk fra gaden. Klubben havde nogle dage åbent til klokken 02:00-03:00 om natten, hvilket hjalp med at få de unge væk fra gaden, ifølge Susanne. Her forsøgte man også at arrangere aktiviteter for de unge, så de blev holdt beskæftiget i sunde fællesskaber (Bilag 1, l. 161-166).

Som en sluttelig – men vigtig – bemærkning er nærbetjentene Niels og Rasmus' pointe om, at særligt de unge over 18 år mangler et sted at være, og at ungdomsklubben ikke har tilbud til dem. Rasmus fortæller:

"Men sådan en klub, hvor +18 også måske kan komme. Hvor der var nogle pædagoger til stede hele tiden, altså der skal være nogle til stede hele tiden, for ellers... jeg tror ikke, at de kan styre det selv. Det tror jeg også, vil gøre noget godt" (Bilag 3, l. 446-448).

Det kan herudfra udledes, at der er en gruppe af unge på Stengårdsvej, der ikke har mulighed for at benytte sig af et organiseret fritidstilbud som en ungdomsklub. Som det fremgår i afsnittet *De unge og deres fritid*, har et værested med sunde fællesskaber og relationer til voksne en væsentlig betydning for unges tilbøjelighed for kriminalitet.

Ovenstående bidrager til et opmærksomhedspunkt ind i det kriminalitetsforebyggende arbejde, hvor længere åbningstider for Ungdomsklub Ringgården, klubtilbud for unge over 18 år og fællesskabende aktiviteter for de unge i ungdomsklubben kan være værd at have fokus på. Vi er dog opmærksomme på, at punkterne kræver tildeling af økonomiske ressourcer, for at disse kan realiseres. Empirien giver et indtryk af, at der allerede bliver arbejdet på, at ungdomsklubben skal kunne tilbyde længere åbningstider (Bilag 1, l. 765-766). Vi vil på baggrund af

analysen af det empiriske materiale og foreliggende forskning anbefale, at der fortsat arbejdes på, at de unge får mulighed for at tilbringe længere tid - særligt i de senere aftentimer - i ungdomsklubben og komme de unges kedsomhed i forkøbet, da de hænger ud og fordriver tiden ved eksempelvis Netto eller Lidl, idet de ikke tager hjem eller kan være i ungdomsklubben.

En anden væsentlig pointe, der i første analysedel bliver belyst som potentiale for kriminalitetsforebyggelse, er unges fritidsjob. Det fremgår i empirien, at seks af de unge har et fritidsjob⁴, mens tre ikke har⁵, og tre af de unge udtaler sig ikke om fritidsjob. SSP-konsulenten Alexandra fortæller hertil, at der er rigtig mange af de unge, der ønsker at have et fritidsjob, men at mange af dem har meget svært ved at få et, og:

"[...] for langt de fleste af dem i forhold til det der med adressen på Stengårdsvej, så er de godt klar over, at der knytter sig nogle fordomme til, hvis man skal sende en ansøgning til en arbejdsgiver inde i byen, og man skriver, at man har en adresse på Stengårdsvej nummer et eller andet. Det ved de godt, at det kan betyde, at de bliver valgt fra. Og det samme, hvis de hedder Muhammed eller Fatima eller noget andet. Eller har vedhæftet et billede, hvor man kan se, at de bærer et tørklæde eller har brun hud, eller et eller andet i den der stil. Det ved de udmærket godt, at der knytter sig fordomme og racisme" (Bilag 2, l. 257-266).

Alexandras snak med de unge tyder på, at det kan være svært for dem at få sig et fritidsjob grundet deres bopæl på Stengårdsvej eller etnicitet, hvilket endvidere kan kobles til de unges egne oplevelser af den stemping, jf. afsnittene *Negativ omtale* og *Negative forventninger*. Dette kalder således på et opmærksomhedspunkt, der kan bidrage til at skabe bedre forudsætninger for de unges erhvervelse af et fritidsjob. Til dette fremhæver pædagogisk leder, Christian, et konkret ønske: *"Jeg kunne jo drømme om, at vi havde sådan et erhvervsnetværk, på en eller anden måde. Så vi faktisk vidste, hvor der var nogle jobs"* (Bilag 6, l. 833-834). Det kan udledes, at et "netværkshort" kunne være en mulighed for, at der blev skabt et overblik over, hvilke jobs der er til de unge, og at distancen mellem de unge og potentiel arbejdsgiver bliver min-

---

⁴ Informant pige 3, 8. klasse, bilag 7, l. 284; Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 338; Informant pige 1, 9. klasse, bilag 5, l. 339; Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 341; Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 5, l. 342; Informant dreng 1, 8. klasse, bilag 8, l. 115

⁵ Informant pige 1, 8. klasse, bilag 7, l. 285; Informant dreng 2, 8. klasse, bilag 5, l. 125; Informant dreng 3, 9. klasse, bilag 8, l. 128

dre. Et sådant netværkskort kunne bruges i skole- eller klubregi, der i forvejen har meget fokus på, at de unge får et fritidsjob, men hvor man samtidig oplever en udfordring i, at der ikke er et overblik over, hvilke jobs der er, som Christian giver udtryk for (Bilag 6, l. 830-833).

Det fremgår i empirien, at der allerede er fokus på at hjælpe de unge ud i fritidsjob, men at der også er udfordringer i ønsket om at hjælpe. På baggrund af dette kan der udledes to punkter, der kan være relevant at være opmærksom på i et forebyggende øjemed. For det første, kan det med afsæt i Christian udtalelse udledes, at skolen har påtaget sig en del af ansvaret for at få de unge i fritidsjob, hvilket kan være særligt for et område som Stengårdsvej. Et sådant "netværkskort" kan bidrage til, at institutionerne får mulighed for at hjælpe de unge ud i arbejde, såfremt der er et overblik over og kontakter til mulige arbejdsgivere. Et væsentlig indspark til dette forslag er, at det vil gavne de unge at finde et fritidsjob, der ligger uden for Stengårdsvej for at styrke deres tilknytning til Esbjerg by generelt, hvilket der vil blive argumenteret for i næstfølgende afsnit. For det andet handler det om, at de unge bruger deres tid på sunde aktiviteter og relationer, hvor de ikke hænger ud på gaden grundet kedsomhed med mulighed for at indgå i fællesskaber og aktiviteter, der kan involvere kriminalitet.

Ved at frembringe muligheden om et "netværkskort" er det væsentligt at fremhæve overvejelserne om realiseringen af dette. Et sådant netværk kræver et organiseret samarbejde med de erhvervsdrivende i Esbjerg by og institutioner som Bakkeskolen og Ungdomsklub Ringgården. Samarbejdet vil kræve tidsmæssige- og økonomiske ressourcer, hvorfor der selvfølgelig må tages højde for dette. Derudover er ideen frembragt med afsæt i unges udsathed på Stengårdsvej, hvorfor det er nødvendigt at overveje, om netværkskortet kun skal være for unge med bopæl på Stengårdsvej, eller om det skal være et tilbud for alle unge i Esbjerg Kommune, der oplever udfordringer med at få et fritidsjob – eller hvor der er en faglig vurdering af, at det vil gavne den unge at få et fritidsjob.

Fællesskabet på Stengårdsvej kan medføre ringe integration

Det fremgik i første analysedel under afsnittet *Fællesskabet på Stengårdsvej*, at beboerne har et stærkt fællesskab i området, der muligvis kan befordre svækket tilknytning til det konventionelle samfund. I forlængelse heraf, kan de ovenstående bud på kriminalitetsforebyggelse

være relevante at se på ift. hvordan, disse mulige forbedringer samtidig kan bidrage til, at de unge kommer mere ud fra Stengårdsvej. At det vil gavne de unge at komme ud fra området og indgå i aktiviteter, der finder sted i andre dele af Esbjerg, finder pædagogisk leder, Christian, også vigtigt, da han mener, at de unge har en oplevelsesfattigdom, der kunne ændres ved til fordel for de unge. En væsentlig pointe relateret til deres levevilkår, som Christian fremsætter, er, at de unge kommer fra familier, der enten ikke har overskuddet eller økonomiske ressourcer til at give deres børn såkaldte oplevelser uden for Stengårdsvej, hvorfor mange af de unge ikke kommer uden for området for at opleve noget nyt (Bilag 329-331, 333-334).

Derudover belyste vi i første analysedel under overskriften *En subkultur?*, at når mennesket er knyttet til afvigende sociale miljøer, vil det, ifølge Becker, være i større risiko for yderligere afvigelse, da sådanne miljøer kan have alternative regler og social kontrol. Hertil har vi tidligere belyst, at Stengårdsvej er et boligområde med en højere kriminalitetsrate, hvorfor det er vigtigt, at de unge præges af det konventionelle samfunds normer og sociale kontrol. I forlængelse af ovenstående afsnits pointer om kriminalitetsforebyggelse, der omhandler unges sunde relationer og deres tilknytning til konventionelle dele af samfundet, argumenterer vi for, at dette også kan bidrage til at opløse opdelingen mellem boligområder og/eller sociale grupper i Esbjerg. En sådan opløsning kan endvidere antages at virke kriminalitetsforebyggende, da denne øger beboernes, her de unges, tilknytning til det konventionelle samfund og herved i højere grad præger deres udvikling ind i de konventionelle samfundsnormer og -værdier. Vi vil derfor trække fokuspunkterne for kriminalitetsforebyggelse omhandlende Ungdomsklub Ringgården og de unges muligheder for fritidsjob, videre ned i indeværende afsnit, men belyst med et andet fokus. Et fokus, der omhandler, at i de unges søgen efter et fritidsjob kan det være væsentligt at overveje, om fritidsjobbet skal være *uden for* Stengårdsvej og ej heller hos den unges egne forældre – hvilket nogle af de unge har (Bilag 5, l. 374; Bilag 7, l. 290). Ved at de unge kommer uden for området ifm. et fritidsjob, kan dette bidrage til at opbryde den stærke opdeling, der er mellem Stengårdsvej og resterende dele af byen.

Derudover blev Ungdomsklub Ringgården nævnt, hvor vi nu nærmere vil belyse de aktiviteter, der bidrager til, dels at de unge vil bruge deres fritid i klubben fremfor at hænge ud på gaden, og dels at ungdomsklubben er en oplagt mulighed for at udvide de unges oplevelseshorisont og orientering uden for Stengårdsvej generelt. I empirien fremgår det, at de unge har et

ønske om at komme uden for Stengårdsvej med ungdomsklubben (Informant dreng 1, 9. klasse, bilag 5, l. 424-425; Informant pige 2, 9. klasse, bilag 5, l. 429-433, 462-463). For at tage højde for det økonomiske aspekt, behøver det ikke være udflugter, hvorfor det eksempelvis kan være, at man arrangerer aktiviteter på tværs af ungdomsklubberne i Esbjerg, hvor de unge får mulighed for at besøge de andre ungdomsklubber og skabe nye relationer med andre unge.

Projektleder, Susanne, blev tidligere fremhævet ifm. aktiviteter for de unge i klubregi. Et sådant tiltag understøttes af et dansk forskningsprojekt om indsatser i udsatte boligområder, der har undersøgt, hvordan fællesskabende aktiviteter kan iværksættes som et alternativ til at "hænge ud på gaden". Her viser forskningen, at specifikke tilrettelagte arrangementer i ungdomsklubber, der organiseres efter de unges egne ønsker, fordrer de unge til at engagere sig i samfundsorienterede aktiviteter og fremmer deres integration. Derudover bidrager det til, at de unge skaber en positiv selvopfattelse (Petersen et al., 2019, s. 19-20). Vi argumenterer således med belæg i det empiriske materiale og forskning, at fællesskabende aktiviteter for de unge – og særligt på tværs af Esbjerg by – kan være et bud på, hvordan man i praksis kan forsøge at dæmme op for den stærke opdeling mellem Stengårdsvej og resten af Esbjerg. Det kan endvidere formodes, at hvis det lykkes at løsne op i opdelingen af boligområderne i Esbjerg, vil de unge fra Stengårdsvej formodentlig være mere orienteret ud mod resten af Esbjerg by og være mere villige til at deltage i aktiviteter og skabe relationer, der finder sted uden for Stengårdsvej.

Stempling og negative forventninger

I første analysedel under afsnittene *Negativ omtale* og *Negative forventninger* argumenterer vi for, at unge, uafhængigt af deres adfærd og opførsel, kan risikere at blive bedømt og opleve sig stemplet som afvigende, herunder kriminel eller potentielt kriminel. De beskrevne stemplingsmekanismer kan dog være vanskelige at øve indflydelse på, idet de ikke er håndgribelige i det praktiske kriminalitetsforebyggende arbejde. Så hvordan kan de unges oplevelser af sig selv, der i denne forbindelse ofte er negativt, give anledning til forbedringer i det kriminalitetsforebyggende arbejde? Vi argumenterer for, at i kriminalitetsforebyggelsen er det væsentligt ikke kun at fokusere på udledt adfærd og handlinger, men man bør også fokusere på

de unges opfattelser og forventninger til sig selv og til deres boligområde. Medarbejder ved Bydelsprojektet 3i1, Ali, har i denne sammenhæng en relevant pointe:

"[...] "Der er altid nogle voksne eller samfundet eller politiet, der altid er efter os", så "der er ingen der kan lide os". Det er den tankegang de har. Det er på den måde vi skal have ændret det. Vi skal ændre deres holdning. At sådan er virkeligheden ikke. Hvor der er vilje, er der vej" (Bilag 1, l. 259-262).

Ali fortæller, at de unge har en tankegang, der omhandler andre menneskers negative forestillinger om dem. Han påpeger, at dette er et væsentligt aspekt og tilgang at arbejde med i kriminalitetsforebyggelsen. En tilgang vi tilslutter. Vi anser, at de unges oplevelser giver anledning til en kriminalitetsforebyggelse, der baserer sig på positive identiteter og selvbilleder. Aktiviteter, kurser, praktikker eller lign., der bygger på faciliterende og empowermentorienteret tilgange. Empowerment omhandler en mobilisering af kræfter i den enkelte, gruppen eller i dette tilfælde lokalsamfundet, mhp. at ændre problemskabende forhold (Hutchinson & Oltedal, 2003, s. 210-211).

Det fremgår tidligere i analysen, at manglen på succes ved konventionelle aktiviteter kan medføre en søgen efter alternative aktiviteter og fællesskaber, hvor succes kan realiseres. Kriminaliteten bliver således mere attraktiv, hvis denne kan opfylde manglende behov såsom social anerkendelse, hvorved en oplevelse af succes fremfor nederlag udleveres, jf. afsnittene *Fritidsjob har en betydning* og *Når skolen er vigtig for de unge*. Oplevelse af inklusion, succes og anerkendelse bliver centrale begreber i kriminalitetsforebyggelsen, idet oplevelser af at lykkes i højere grad henviser til en positiv spiral i stedet for det, Becker betegner som en *afvigerkarrierer*. Til dette udledes det i første analysedel, at desto mere unge fra området har at miste, desto mindre tilbøjelige er de til at begå kriminalitet. Derfor er involvering og engagement i konventionelle aktiviteter essentielt, hvor de unge skal opleve at lykkes med disse aktiviteter, jf. afsnittene *Fritidsjob har en betydning* og *Når skolen er vigtig for de unge*.

Der blev i perioden 2011-2014 uddelt 1,76 mia. kr. til udsatte boligområder, hvor midlerne bl.a. gik til boligsociale indsatser. I 2019 blev evalueringen af indsatsen offentliggjort i en rapport (Christensen, Jakobsen, Enemark, Stabell, Søgaard, & Nielsen, 2019, s. 3). Det fremgår af rapporten, at boligsociale indsatser, der fokuserer på at støtte unge i at finde en anden vej end kriminalitet, har virket effektivt og bevirket en faldende mængde kriminalitet blandt de 10-

14-årige i udsatte boligområder (Christensen et al., 2019, s. 9). Projektleder, Susanne, og projektmedarbejder, Ali, fortæller i denne sammenhæng om deres arbejde ind i kriminalitetsforebyggelsen på Stengårdsvej. Susanne præsenterer Bydelsprojektet 3i1's formål:

"[...] vores store fokus ligger på, at vi får flere i arbejde, at vi får flere i uddannelse og at vi er med til at bane vejen for, at alle får en chance her i livet [...]. Og så at vi kan være med til, via at få folk i job og uddannelse, det kunne også være fritidsjob, det kunne også være foreningslivet altså fritidsaktivitet, at vi dermed kan mindske kriminaliteten i det forebyggende øjemed" (Bilag 1, l. 135-139).

Til dette supplerer Ali:

"Vi skal prøve at få [...] unge væk fra gaden, så de har noget at lave. Lige så snart de har for meget fritid, så laver de nogle drengestreger. Så, hvis man fokuserer på at give dem fritidsjob og lidt mere ansvar, så føler de sig en del af samfundet. De en del af en by og så passer de mere på den, end de ødelægger den" (Bilag 1, l. 140-143).

Det fremgår af udtalelserne, at man allerede i bydelsprojektet har fokus på at styrke og anerkende iboende ressourcer, således at beboerne/de unge kan tage ansvar og del i samfundet, hvilket netop antages at være essentielt. Trods bydelsprojektets tilgang argumenterer vi med afsæt i empirien fortsat for, at stemping og negative forventninger kan medføre risici for, at de unge oplever sig udsat. I tilrettelæggelsen af kriminalitetsforebyggende indsatser, kan der, ifølge Det Kriminalpræventive Råd, enten være en problemorienteret eller ressourceorienteret tilgang (Det Kriminalpræventive Råd, b). Da de unge fra området kan opleve sig udsat, marginaliseret og stemplet, kan det i særdeleshed være relevant at fokusere på ressourcerne fremfor forhindringerne. Hertil kan det bemærkes, at de fleste børn og unge, der er belastede af risikofaktorer, rent faktisk aldrig bliver kriminelle, hvorfor det er vigtigt at undgå at stemple børn og unge og derved øge deres risiko for kriminalitet (Det Kriminalpræventive Råd, a). Derfor anbefaler vi, at der fortsat og i højere grad bliver arbejdet med praksisnære læringssituationer, hvor fagpersoner i høj grad involveres og udvikling af færdigheder er i fokus. Dette, mener vi, kan virke brobyggende til job, uddannelse, fritidsaktiviteter eller fællesskaber, der kan bidrage til en positiv social identitet (Christensen et al., 2019, s. 12). Ud fra Susanne og Alis udtalelser antager vi, at man i området gennem det boligsociale arbejde allerede har fokus på praksisnære læringssituationer og lign., hvorfor det ikke findes relevant at uddybe forslag af

denne karakter yderligere. I stedet henviser vi til rapporten *Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder* kapitel 9, for yderligere information om konkrete projekter (Christensen et al., 2019, s. 9).

En arbejdsmetode, vi finder relevant, er metoden *samskabelse*. Metoden fordrer et bredt og tværfagligt samarbejde, både borgere og fagpersoner i mellem, hvor der er et ressourceorienteret fokus. Derfor kan ideen om ressourcer og empowerment-orienteret tilgange således bredes ud over flere arbejdsmetoder, fagpersoner og tilbud. Arbejdsmetoden kan være omfattende og ressourcekrævende, hvorfor vi er opmærksomme på, at det vil fordrer en revidering af strukturen for allerede eksisterende indsats for at skabe tid og ressourcer. Vi mener dog, at det er værd at overveje mhp. at skabe et helhedsorienteret forebyggende arbejde. Samskabelse kan både benyttes på et strategisk niveau ifm. udvikling eller gennemførelse af tværfagligt samarbejde, og det kan benyttes som arbejdsmetode på et praktisk udførende niveau i samspillet med borgere (VIVE, s. 10). Sammenfattende har arbejdsmetoden *samskabelse* fire kerneprincipper vi finder relevant for Stengårdsvej: 1) *Høj grad af beboerstyring*, 2) *Brede rammer og mål*, 3) *Fokus på beboernes ressourcer* og 4) *Medarbejdere/fagpersoner er faciliterende* (VIVE, s. 11-12).

Oplevet uretfærdighed

I første analysedel bidrog Sherman til at belyse, at unge kan udvikle fjendtlighed og trods, hvilket i empirien særligt kommer til udtryk ved de unges møde med politiet. Når dette sammenholdes dels med de unges udtalelser om omverdenens syn på dem, og dels at de ikke identificerer sig med de kriminelle handlinger, der bliver begået i området, kan vi ud fra dette udlede flere uretfærdighedsfølelser.

De unges oplevelser af politiet, antager vi, til dels bør ses i lyset af de unges oplevelser af sig selv og deres kvarter. Men det fordrer ikke desto mindre til et fokus på, hvordan en gensidig forståelse kan opbygges, så de unges negativpræget holdninger til politiet mindskes – mhp. at sikre bedre kriminalitetsforebyggelse og mindske risikoen for, at unge udvikler trods og modstand som resultat.

Vi kan forholde os bekymrende til, at de unge vender sig ind mod fællesskabet med samtidige emotioner af uretfærdighed og stigmatisering. Når de unge vender sig ind mod subkulturen,

argumenterer vi for, at de unge lærer afvigelse gennem overleveringer af informationer fra andre i området. De unge selv har italesat, at nogle af dem fra Stengårdsvej er "kriminelle ældre", hvorfor vi ser en risiko for, at unge i det subkulturelle miljø lærer afvigende adfærd og kriminalitet. Hertil kan de "kriminelle ældre" desuden fremstå som rollemodeller, idet disse "kæmper mod" stemplingsmekanismer og uretfærdigheder ved at benægte skammen og udøver modstand. Derfor mener vi, at det ind i det kriminalitetsforebyggende arbejde er vigtigt, at de yngre generationer ikke identificerer sig med ældre, hvorfor de skal behandles og møde forventninger, der fordrer til integration frem for det modsatte. Hvilket vi i analysen argumenterer for ikke altid er tilfældet.

Center for Ungdomsforskning udgav i 2003 en rapport omhandlende etnisk minoritetsungdoms møde med politiet. Rapporten konkluderer, at for mange minoritetsunge, symboliserer politiet en del af det danske samfund, som de på grund af deres etnicitet er afskåret fra, hvorfor de ser sig selv i modsætning til politiet. De oplever, at politiet er "danskere" til for "danskere", og at deres magt misbruges til at genere "udlændinge" (Ansel-Henry et al., 2003, s. 48). Undersøgelsen findes relevant, idet den bakker op om politiets væsentlige rolle ifm. de unges oplevelser af integration og udviklingen af modstand i fællesskaber. Yderligere konkluderer rapporten, at indsatser i lokalområder har en positiv effekt på de unge. Her er de unge i langt højere grad positivt indstillet overfor nærbetjente, og det lykkedes oftere at skabe tillidsfulde forhold (Ansel-Henry et al., 2003, s. 49). Nærbetjentene Rasmus og Niels er opmærksomme på, at unges forhold til politiet er komplekst. Niels fortæller, at hvis betjente fra stationen kommer kørende, løber de unge væk (Bilag 2, l. 110-112). Rasmus supplerer hertil:

"Nogle af dem, de skelner benhårdt mellem 'dem og os'. 'Dem', det er dem i patruljevognen, og 'os' det er os herude [...] forskellen er jo, at når patruljevognen kommer, så er det uniformen, de ser. Når de møder os, er det mennesket bag uniformen, de ser. Fordi vi jo snakker med dem og bruger tid på dem" (Bilag 3, l. 121-122, 129-131).

Rasmus' udtalelse underbygger vores argument om, at unges oplevelse med patruljering skal ses i lyset af deres fællesskab og følelser af tryghed med deres "egne". Dette fordi, vi af Rasmus' udtalelse kan udlede, at beboerne er mere trygge ved nærbetjentene, som de kender og har mistillid til det patruljerende politi, som de unge ikke kender. Niels fortæller yderligere: *"Vi har jo også en anden rolle. Vi prøver på at hjælpe dem at tage os af deres problemer. [...] vi laver altså også en del socialt arbejde [...]"* (Bilag 3, 148-149), hvorimod betjentene fra bered-

skabet kører ud til en hændelse med det formål at løse den og videre til næste hændelse (Bilag 3, l. 115). Derfor kan det heller ikke forventes, at forskellige afdelinger i politiet udfører samme arbejde. Ligesom de unges reaktioner på politiet kan være opstået på baggrund af deres oplevelser, kan politiets reaktioner i mødet med de unge, ligeså være opstået på baggrund af deres oplevelser med de unges attituder og mulige "fjendtlighed" – altså en negativ gensidig påvirkning. Med det faktum om at der er forskel på det politiarbejde, der udføres og de unges oplevelser af politiet, argumenterer vi for, at dette kan give anledning til forbedringer i det kriminalitetsforebyggende arbejde. Vi begrundet vores argument ved, at de unge i højere grad kan have behov for relation og dialog for at føle mindre uretfærdighed. Rasmus og Niels fortæller endvidere, at deres største styrke i det kriminalitetsforebyggende arbejde er deres relationer til de unge, men at den største udfordring samtidig er, at de kun får lov at være i området på halv tid, fordi der går "politik" i den. Rasmus fortæller: "*Styrken er vores relationsarbejde og forbedringen er, at vi rent faktisk får lov til at være her.*" (Bilag 3, l. 324-325). Rasmus fortæller hertil, at nærpolitiet i Stengårdsvej-kvarteret bl.a. har vagter med paskontrol, hvorfor opgaver som denne bliver på bekostning af andre (Bilag 3, l. 333-340). Derudover var der engang mere nærpoliti i Esbjerg, men hvor der nu er fire mand tilbage i Bydelshuset Krydset ved Stengårdsvej (Bilag 3, l. 8-14). Ud fra Niels og Rasmus' udtalelse kan det bemærkes, at relationsarbejdet med de unge er vigtigt, men at relationen bliver udfordret, når nærpolitiet ikke har den nødvendige tid til at være i området og møde de unge.

På baggrund af de unges oplevelser kan et bud på en forbedring af kriminalitetsforebyggelsen være, at nærbetjentene tilknyttet Stengårdsvej kan være til stede i området i det omfang, det oprindeligt er meningen. At politiet igen skal være mere lokalt forankret har fået politisk fokus og Regeringen har med *Nærhedsreformen af politiet* imødekommet ønsket om, at borgerne let skal kunne komme i kontakt med politiet. Der oprettes derfor 20 nye nærpolitienheder, så politiet bliver mere fysisk tilgængeligt og kommer tættere på borgerne lokalt (Justitsministeriet, 2020b, s. 10). Nærhedsreformen forudsætter, at det allerede eksisterende nærpoliti ved Stengårdsvej styrkes med syv lokalbetjente (Syd- og Sønderjyllands Politi, 2021). I og med at de unge oplever noget politi utrygt og uretfærdigt, argumenterer vi for, at øget dialog, vejledning og bedre kendskab gennem en styrket nærpolitistation kan bidrage til en væsentlig forbedring i kriminalitetsforebyggelsen. Idet de unges oplevelser af og med politiet til tider kan være voldsomme og kan få flere negative konsekvenser, mener vi, at reformen er de eks-

tra omkostninger værd. Med en tættere relation unge og politi imellem argumenterer vi for, at der kan skabes bedre vilkår for, at en gensidig forståelse kan opstå, hvilket er et element, vi på baggrund af indeværende analyse argumenterer for, mangler. Gensidig forståelse kan mindske risikoen for, at unge oplever sig stempet og udsat – dog kun hvis den oplevet tilfældige kontrol af unge samtidigt mindskes.

Som vi tidligere har fremhævet, bliver de fleste børn og unge, der udsættes for risikofaktorer, ikke kriminelle. Lige så vigtigt som det er, at politiet sikrer tryghed, sikkerhed og orden, lige så vigtigt er det i et forebyggende øjemed også, at uskyldige børn og unge ikke behandles som kriminelle uafhængigt af deres adfærd.

Konklusion

Vi har gennem indeværende undersøgelse bestræbt os på at besvare følgende problemformuleringen:

Hvordan oplever de unge deres udsathed på Stengårdsvej, og hvordan giver disse oplevelser anledning til forbedring af det kriminalitetsforebyggende arbejde i boligområdet?

Ud fra vores kvalitative undersøgelse er vi kommet frem til nogle overordnede typer af udsathed, hvilke er de unges levevilkår på Stengårdsvej, negativ omtale om dem og deres boligområde, omverdenens negative forventninger til dem, et subkulturelt fællesskab på Stengårdsvej, oplevelser af uretfærdig behandling og risikoen for kriminel adfærd.

De unges oplevelser af udsathed

I en rammesætning af de unges vilkår og opvækst, har vi i analysen belyst, at flere af de unge fra området kan opleve sig udsat grundet deres etnicitet og ringere socioøkonomiske vilkår end andre boligområder og socialgrupper. Dette betyder, at de unge kan være i øget risiko for at opleve sig selv som afvigende, hvor de tillige har mindre indflydelse på samfundsnormerne og reglerne. I empirien fremgår det, at flere af de unge gentagne gange italesætter både mediernes negative omtale og deres etnicitet som værende store udfordringer. Denne negative omtale kan dels ses i lyset af ghettolisten og den daværende regerings politiske strategi *Ét*

Danmark uden parallelsamfund, og dels de kriminelle handlinger, der er hændt på, og af beboere fra, Stengårdsvej. Hertil kan der bl.a. være tale om ST-Gruppens tilstedeværelse, som har en væsentlig indflydelse på omtalen. Dette kan medføre, at de unge mennesker, der medvirker i indeværende undersøgelse, oplever sig udsatte grundet omverdenens stempling af dem. Grundet den negative omtale kan vi konkludere, at de unge ofte bliver mødt af negative forventninger. Der kan være tale om negative forventninger, som baseres på adfærd og hændelser, de unge ikke selv har været en del af, hvorfor de oplever konsekvenserne af andres handlinger. Med afsæt i Beckers teoretiske bidrag, mener vi, at det kan skabe grundlag for en selvopfyldende profeti, idet de unge risikerer at internalisere de forventninger, de bliver mødt med fra omverdenen, hvorfor tilbøjeligheden for at tilslutte sig et alternativt fællesskab desuden kan være motiverende for den unge. Når de unge oplever sig selv som afvigende og stemplet, argumenterer vi for, at der kan forekomme en afstandtagen til den "fordømmende" omverden, hvorfor Stengårdsvej består som et stærkt og til dels lukket fællesskab på Stengårdsvej, hvor beboerne kan have et behov for at søge tættere sammen. Dette begrundes ved, at de står sammen om nogle af de samme oplevet udfordringer. Der kommer således nogle mekanismer til syne, hvor de unge kan have et behov for at forsvare deres boligområde og medbeboere. Vi argumenterer desuden for, at hvis unge ikke har opnået succesoplevelser eller anerkendelse i konventionelle sammenhænge, kan de søge mod alternative fællesskaber for herigennem at opnå succes, som ikke har kunnet realiseres i konventionelle sammenhænge i samfundet.

Med afsæt i empirien argumenterer vi for, at fællesskabet på Stengårdsvej skaber et subkulturelt miljø, der får betydning for den måde beboerne, herunder de unge, udvikler sig. En sådan subkultur kan endvidere øge deres udsathed. Med et interaktionistisk blik bliver de unge muligvis ringe korrigeret i, hvad der for andre sociale grupper uden for subkulturen opfattes som normafvigende adfærd, hvorfor den – afvigende – subkulturelle norm kan opretholdes. Denne opretholdelse af normafvigende adfærd bliver for unge på Stengårdsvej relevant ifm. deres risiko for kriminel adfærd, da der forekommer mere kriminalitet i området end i resten af Esbjerg by. Hvis de unge vender sig ind mod det subkulturelle fællesskab, argumenterer vi for, at der er større risiko for, at "de ældre" kriminelle fra fællesskabet kan virke som rollemodeller og herved være en katalysator mod et kriminelt miljø. Med et individuelt rationelt perspektiv viser empirien, at de unge bruger meget af deres tid uden for hjemmet, hvor de ofte

opholder sig på gaden, grønne arealer eller ved dagligvarebutikker. Når de unge hænger ud i sådanne områder, er de uden opsyn af voksne, og da Stengårdsvej har en højere kriminalitetsrate, kan kriminaliteten være lettere tilgængelig. Derfor konkluderer vi, at når de unge samler sig uden opsyn af voksne, kan de i endnu højere grad blive eksponeret for den kriminalitet eller de kriminelle fællesskaber, der er i området.

Empirien peger på, at de unge har en stærk og positiv tilknytning til Stengårdsvej. Med Hirschis teoretiske bidrag argumenterer vi dog for, at de unges stærke tilknytning til et subkulturelt miljø kan medføre svækket sociale bånd til konventionelle aktiviteter og institutioner i resten af Esbjerg eller samfundet. De unge kan derfor opleve sig fremmedgjorte i samfundet uden for Stengårdsvej, hvilket befordrer manglende integration af konventionelle normer, værdier og/eller regler. Relateres dette til Shermans teoretiske bidrag argumenterer vi yderligere for, at denne proces kan medføre en øget risiko for, at de unge udvikler trods grundet omverdenens regler og sanktioner, da disse ikke er indforstået normer for dem. Sociale bånd kan altså være af væsentlig betydning i en kriminalpræventiv sammenhæng. Med belæg i empirien argumenterer vi for, at relationen til klubmedarbejderne og de voksne i skolen er vigtige, idet denne tilknytning ubevidst kan præge de unges liv og beslutninger, hvilket kan forstås som en indirekte social kontrol. Derudover kan de unges forpligtelser til konventionelle aktiviteter og institutioner, såsom skolen ungdomsklubben eller organiseret fritidsaktiviteter, således befordre, at de unge føler sig forpligtet til disse og derfor er mindre tilbøjelige til at begå kriminalitet. Det fremgår i empirien, at Bakkeskolen har meget fokus på at engagere og involvere de unge i deres skolegang. Ud fra dette konkluderer vi, at de unges involvering i skolegangen kan bidrage til deres ambitioner og fremtidsmål, hvorfor skolen og den unges skolegang i sig selv kan virke kriminalitetsforebyggende.

Med belæg i empirien argumenterer vi for, at stemplingsprocessen, de unge oplever, kan have emotionelle følgevirkninger. Dette kan også relateres til Hirschis teoretiske bidrag om tiltro. Hvis de unges tilknytning til det konventionelle samfund svækkes, kan de unges tiltro til det konventionelle samfunds regler og normer ligeledes være svækket, hvilket både kan bidrage til deres oplevelser af udsathed og til, at de i højere grad oplever det konventionelle samfund uretfærdigt. Dette kan få konsekvenser for deres udvikling og kan tillige risikere at forværre betingelserne for kriminalitetsforebyggelsen Stengårdsvej. I forbindelse med med de unges

uretfærdighedsfølelser kan vi med afsæt i empirien konkludere, at de unge ikke oplever politiets tilstedeværelse fungerer efter hensigten, hvorfor de i stedet oplever politiet som utrygt og uretfærdig med indgribende handlinger, hvilket kan bidrage til en oplevet udsathed. Desuden argumenterer vi for, at de unge ikke identificerer sig med den kriminalitet, der bliver begået på Stengårdsvej. Når de unge oplever at blive stoppet af politiet uden nogen grund, kaster dette lys over en uoverensstemmelse mellem de unges oplevelser og hensigten med politiets tilstedeværelse i området. Vi konkluderer således, at de unges oplevelser af udsathed både interaktionistisk og individualistisk stiller dem i risiko for udvikling af modstand.

Vores bud på forbedringer af det kriminalitetsforebyggende arbejde

På baggrund af empiriske fund af de unges oplevelser argumenterer vi for, at disse kan belyse forskellige former for udsathed, hvortil vi forbinder disse oplevet udsathed med øget risiko for kriminalitet. På det grundlag har vi udfærdiget nogle bud på forbedringer af kriminalitetsforebyggelsen på Stengårdsvej, som praktikere i det kriminalitetsforebyggende arbejde kan tage op til overvejelse.

Vores empiri viser, at de unges fritid har stor betydning for mulighederne for kriminel adfærd, dvs. *hvad* de unge laver i deres fritid, *hvem* de unge er sammen med i deres fritid, *hvor* de unge holder til i deres fritid, og *hvornår* de unge befinder sig forskellige steder i deres fritid. Med Cohen og Felsons bidrag er det i kriminalitetsforebyggelsen således afgørende at forhindre, at de tre forudsætninger for kriminalitet ikke forekommer i et temporal sammenfald. I et forebyggende øjemed fremhæves det i empirien, at fritidsjob, Bakkeskolen og Ungdomsklubben Ringgården samt relationerne til de voksne kan bidrage til at forhindre kriminalitet. Aktiviteter og institutioner som disse bidrager endvidere til, at de unge indgår i sunde relationer, har gunstige forhold til at skabe succesoplevelser og er beskæftiget, så de ikke af kedsomhed opholder sig på gaden. Vi anbefaler, at der sættes fokus på, at de førnævnte institutioner får bedre mulighed for at hjælpe de unge ud i fritidsjob. Derudover anbefaler vi, at der fortsat arbejdes hen imod muligheden for, at de unge – også dem over 18 år – får mulighed for at bruge endnu mere af deres fritid i klubregi, da både forskning og empirien peger på, at dette bidrager sundt ind i unge i udsatte boligområders liv.

Empirien viser, at der er et stærkt fællesskab på Stengårdsvej, hvilket kan udfordre de unges integration og deltagelse i resten af Esbjerg by og samfundet generelt. Vi argumenterer derfor for, at man ind i kriminalitetsforebyggelsen forsøger at opløse områdets "lukkethed". Dette kan bl.a. gøres ved at arbejde med de unges integration, videns- og oplevelshorisont til/om de konventionelle institutioner og fællesskaber i samfundet.

På baggrund af den stempling og de negative forventninger, de unge oplever, kan vi konkludere, at et fokus på succesoplevelser, positive opfattelser af sig selv og lign. kan være væsentlige opmærksomhedspunkter i kriminalitetsforebyggelsen. Imens der allerede fokuseres på at styrke de unge ressourcer i nogle af de boligsociale indsatser og lign., viser empirien, at de unge fortsat har mange oplevelser, der kan skabe øget udsathed og risiko for kriminalitet. Vi foreslår derfor ressourceorienteret forebyggelsesindsatser, f.eks. praksisorienteret læring, udvikling af færdigheder og empowerment-orienteret forløb. I det tværfaglige samarbejde kan tilgangen samskabelse bidrage til en forståelse for, hvordan borgernes, her de unges, ressourcer kan udnyttet til deres egen fordel.

Da empirien viser, at de unge oplever sig uretfærdigt behandlet af politiet med bl.a. tilfældig kontrol, oplevet stigmatisering, argumenterer vi for, at disse oplevelser giver anledning til et øget fokus på, hvilke forventninger de unge bliver mødt med af politiet. Det er forståeligt, at nærpolitiet og det patruljerende politi ikke kan have samme forudsætninger for det arbejde, der udføres i mødet med de unge fra Stengårdsvej. Alligevel argumenterer vi for, at man bør overveje mængden af tilfældig kontrol af unge mennesker i området og i stedet fokusere på, at nærbetjentene ressourcemæssigt får tid og oprigtig mulighed for at udføre deres arbejde med vigtige relationer til de unge i området. Hertil mener vi, at flere nærbetjente er værd at prioritere, jf. nærhedsreformen, idet risikoen for at de unge oplever uretfærdigheder kan mindskes. Dette kan yderligere befordre, at udviklingen af direkte modstand tillige mindskes.

Samlet set peger vores empiri på, at unge, der oplever udsathed på baggrund af deres etnicitet og bopæl i et udsat boligområde, skal opleve og mærke at være respekteret som individ for herigennem at forstå og blive overbevist om, at de er og kan være en del af samfundet – og ikke sat uden for, da dette kun vil bidrage til en yderligere oplevet udsathed for de unge mennesker på Stengårdsvej.

Metodekritik

For nærværende speciale har vi valgt en kvalitativ tilgang, hvor der er taget udgangspunkt i et konkret problemfelt, som vi ønsker at forstå. Denne forståelse skal bidrage til at belyse et socialt problem. Vores valg af metode er baseret på vurderingen af, om den kan frembringe et empirisk materiale, der kan give et relevant, gyldigt, dækkende og klart svar på vores problemformulering (Riis, 2012, s. 345). Vi vil vurdere kvaliteten af vores tilgang og metode ud fra kvalitetskrav, der på rimelig vis kan stilles kvalitative undersøgelser, og dermed hvordan vi kan vurdere kvaliteten af vores undersøgelse (Tanggaard & Brinkmann, 2020b, s. 657; Monrad & Olesen, 2018, s. 299; Riis, 2012, s. 346).

Vi finder det vigtigt at skabe gennemsigtighed om vores forskningsdesign og metodologiske valg og procedurer, hvor det grundlæggende handler om, at vi arbejder konsistent. Dette med formålet om, at læseren af vores undersøgelse får tilstrækkelige informationer til at kunne vurdere vores resultater (Juul & Pedersen, 2012a, s. 13; Riis, 2012, s. 348). I det følgende afsnit vil vi udfolde og reflektere over kvalitetskriterierne *reliabilitet* og *validitet*.

Reliabilitet

Er vores undersøgelse pålidelig?

Vi har i afsnittet *Videnskabsteoretiske overvejelser* præsenteret vores epistemologiske positionering, der omhandler hvilken form for viden, vi søger frembragt i specialet. Denne viden tager afsæt i hermeneutikken med den hermeneutiske cirkel, hvor der er tale om et epistemologisk princip, der understreger, at al viden fremkommer som en pendling mellem helhedsforståelse og delforståelse af det, der søges fortolket (Juul, 2012, s. 110-111). Vi forsøger således at forstå vores informanternes subjektive oplevelser og forståelser gennem hermeneutikkens fortolkningsopgave (Juul, 2012, s. 113). Den viden, vi med specialet ønsker at frembringe, skal således ikke ses som endegyldige sandheder (Juul & Pedersen, 2012b, s. 428). I stedet er formålet at bidrage til en belysning af kompleksiteten af de problematikker, de unge fra Stengårdsvej oplever om deres udsathed og kriminaliteten i deres boligområder, for derigennem at bidrage til at forbedre kriminalitetsforebyggelsen på Stengårdsvej.

Da vores undersøgelse relaterer sig til et følsomt emne om unges udsathed og kriminalitet i deres boligområde, har det været vigtigt for os at skabe de bedst mulige rammer ved interviewsituationen, hvorfor vi detaljeret har præsenteret formålet med interviewet og formaliteten herom samt forsøgt at skabe en åbenhed. Vi har endvidere bestræbt os på ikke at lade vores informanter blive påvirket af os. Dette var dog med forudsætningen om, at interviewet blev gennemført på en sådan måde, at det kunne besvare vores problemformulering (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 183, 49-50). Vi har forholdt os til informanternes udsagn på en sådan måde, hvor deres virkelighedsopfattelser har været en sandhed for dem, hvilket vi har tillagt værdi for undersøgelsen. Man kan derfor argumentere for, at reliabiliteten kan blive udfordret med en sådan subjektivitet til at skabe en forståelse af problemstillingen, der undersøges. Derfor er det vigtigt at have for øje, at metodehermeneutikken afviser korrespondenskriteriet for sandhed ud fra den grundopfattelse, at hermeneutikkens ærinde *ikke* er at forklare en objektiv realitet, men at fortolke menneskelige livsytringer i bred forstand. En fortolknings gyldighed er et spørgsmål om dens indre kohærens, dvs. sammenhængen mellem helheden og de enkelte dele. Erkendelsen af, at vi som undersøgere medbringer fordomme i forståelses- og fortolkningsprocessen, kan implicere, at ingen fortolkning kan leve op til kravet om reliabilitet i relation til *reproducerbarhed* (Juil & Pedersen, 2012b, s. 428).

Vi er endvidere bevidste om, at vores undersøgelse bygger på et empirisk materiale af informanter med forskellige aldre, uddannelser og professioner, tilgange og forståelser. Informanterne spænder fra unge i udskolingsklasser, pædagogiske professioner, socialarbejdere og politibetjente, hvilket medbringer en vis diversitet i empirien. Fælles for dem alle er, at de har en tilknytning til Stengårdsvej, om det er ungelivet, socialpædagogisk eller politifagligt arbejde. Vi finder diversiteten interessant, relevant og yderst bidragende ind i vores undersøgelse. Vi har indledningsvist beskrevet, hvordan de to grupper af informanter – unge og professionelle – kan bidrage til at frembringe en nuanceret og helhedsorienteret forståelse af unges udsathed på Stengårdsvej og kriminalitetsforebyggelsen i området. Dette har således skabt mulighed for at analysere og diskutere på forskellige oplevelser, holdninger og tilgange, hvilket har bidraget til dybde i vores analyse, hvilken vi ser som en styrke ved undersøgelsen.

Da undersøgelsen er et casestudie, har vi under overskriften *Casestudie* beskrevet karakteristikkene af case-typen; *Ekstrem case*. Man kan argumentere for, at hver case er enestående, hvorfor casens pålidelighed bliver relevant gennem en refleksion. Derfor må vi vurdere pålideligheden på, at det er muligt at finde overensstemmende resultater, hvis undersøgelsens metodiske procedure foretages på andre cases, der har typens karakteristika (Riis, 2012, s. 353; Thagaard, 2004, s. 191-192). Vi argumenterer således for, at den viden, vi med undersøgelsen frembringer, har en vis overførbarhed til problemstillinger med en lignende kontekst (Monrad & Olesen, 2018, s. 306). Dette kan eksempelvis være andre udsatte boligområder, hvor der, ligesom på Stengårdsvej, er kriminalitetsforebyggende indsatser i området med formålet om at forebygge unge udsathed for en kriminel løbebane.

Validitet

Undersøger vi det, der ønskes?

For at sikre at vi undersøge det, vi har til formål at undersøge, skal der være en overensstemmelse mellem problemfelt, information og analyse frem til en gyldig konklusion. I den hermeneutiske tradition handler validitet om, hvorvidt argumentationen som helhed igennem undersøgelsen fremstår overbevisende og velunderbygget, og at argumentationen er konsistent og sammenhængende (Juil, 2012, s. 133). Da vores konklusion baseres på empirisk data og derved vores informanternes virkelighedsopfattelse, må vi argumentere for, at materialet er relevant for konklusionen, og at det støtter den (Riis, 2012, s. 361). Vi mener derfor at unge og fagpersoner fra Stengårdsvej med deres personlige oplevelser og erfaringer omhandlende ungelivet, udsathed, kriminalitet og forebyggelse bidrager med virkelighedsopfattelser, som vi ikke kunne have opnået andetsteds fra. Det forudsætter en fortolkning mhp. at opnå et dybere meningsindhold og en forståelse af dette (Juil, 2012, s. 133; Riis, 2012, s. 358, 362). Vi er dog i den forbindelse klar over, at vi formodentlig ville have frembragt andre perspektiver og forståelser, såfremt det var lykkedes os at komme i kontakt med unge, der reelt er kriminalitetstruet eller allerede er en del af det kriminelle (bande)miljø på Stengårdsvej.

Validitetskriteriet skal stemme overens med den påstand, konklusionen fremfører som svar på problemet. Men valideringen gælder ikke kun den afsluttende konklusion, den foregår lø-

bende i hele den kvalitative undersøgelsesproces. Interviewene pejler trinvis frem mod en gyldig og dækkende fortolkning, og validitetsspørgsmålet dukker hele tiden op under indsamlingen af empirien og den fortløbende analyse (Riis, 2012, s. 363). Med vores hermeneutiske fortolkningskundskab er det således vigtigt, at vores fortolkninger af empirien afspejler den mening, som informanterne tillægger deres udtalelser. Der findes ikke nogen facitliste for, hvornår en fortolkning er gjort til rette. Vi ekspliciterer vores valg og overvejelser, gennem undersøgelsen, hvilket, vi mener, skaber en åbenhed og bidrager til pålideligheden, jf. reliabiliteten af vores undersøgelse (Ingemann et al., 2018, s. 60-61; Monrad & Olesen, 2018, s. 301). Vi vurderer, at vores overbevisninger, argumentationer og fortolkninger kan vinde anerkendelse, ikke som den eneste sande fortolkning, men som et relevant og betydningsfuldt perspektiv for vores undersøgelses problemfelt, der bidrager til en belysning af vores problemstilling og en forståelse herfor (Juul, 2012, s. 134).

Litteratur

- Andersen, S. H. (2003). *Urban Sores. On the interaction between segregation, urban decay and deprived neighbourhoods*. London: Ashgate Publishers.
- Andersen, S. H. (2020). *Etnisk segregering - årsager og betydning for udsatte boligområder*. (s. 55-64). Djøf Forlag.
- Ansel-Henry, A., Jespersen, S. B., Jensen, S., & Katznelson, N. (2003). *Konflikt på gadeplan - Når etnisk minoriets ungdom og politi mødes*. Center for Ungdomsforskning. Institut for Uddannelsesforskning Roskilde Universitetscenter.
- Becker, H. S. (2005). *Outsidere. Studier i afvigelsessociologi*. Hans Reitzels Forlag.
- Bjerre-Christensen, H. (2020). *Byråd vedtog fire års boligsocialt arbejde: Byrådsmedlem mener virkningen er en trossag*. Lokaliseret d. 24. februar 2021 på JyskeVestkysten: <https://jv.dk/artikel/byraad-vedtog-fire-ars-boligsocialt-arbejde-byraadsmedlem-mener-virkningen-er-en-trossag>
- Bouffard, L. (2010). *Encyclopedia of Criminological Theory Sherman, Lawrence W.: Defiance Theory*. Lokaliseret d. 22. april 2021 på Study.sagepub.com: <https://study.sagepub.com/system/files/Sherman, Lawrence W. - Defiance Theory.pdf>
- Carlsen, L. T. (2018). Forskningsetik i praksis. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 253-272). København: Hans Reitzels Forlag.
- Christensen, G. (2013). *Indsatser i udsatte boligområder. Hvad virker, hvorfor og hvordan?* København K: Kraks Fond Byforskning.
- Christensen, G., Jakobsen, V., Enemark, M. H., Stabell, C. L., Søgaard, C. D., & Nielsen, H. (2019). *Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder*. Det Nationale Forsknings- og analysecenter for velfærd.
- Christoffersen, M. N., Olsen, P. S., Vammen, K. S., Nielsen, S. S., Lausten, M., & Brauner, J. (2011). *Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge. Risiko- og beskyttelsesfaktorer*. København: SFI. Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.
- Cohen, L. E., & Felson, M. (2013). Routine Activity Theory. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox, *Criminological Theory: Past to Present* (s. 469-479). Oxford University Press, USA.
- COWI. (2019). *Strategisk udviklingsplan. Stengårdsvej*. Aarhus C: COWI.
- Damm, A. P., & Dustmann, C. (2014). *Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect*

- Youth Criminal Behavior*. København: The Rockwool Foundation Research Unit.
- Danneris, S., & Monrad, M. (2018). Litteraturgennemgang. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 61-82). København: Hans Reitzels Forlag.
- Det Kriminalpræventive Råd. (b). *Ressourcebaseret tilgang*. Lokaliseret d. 23. maj 2021 på dkr.dk: <https://dkr.dk/kriminalitet-og-forebyggelse/resursebaseret-tilgang>
- Det Kriminalpræventive Råd. (a). *Risiko- og beskyttende faktorer*. Lokaliseret d. 11. maj 2021 på dkr.dk: <https://dkr.dk/kriminalitet-og-forebyggelse/risiko-og-beskyttende-faktorer>
- Esbjerg Kommune. *Særlige boligområder og botilbud*. Lokaliseret d. 25. februar 2021 på Esbjerg Kommune: <https://www.esbjerg.dk/planer-projekter-og-trafik/planer/kommuneplan/planstrategi-2022-34/baggrundsrapport/bosaetning/saerlige-boligomraader-og-botilbud>
- Frederiksen, M. (2018). Design. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 83-106). København: Hans Reitzels Forlag.
- Hestehave, N. K. (2013). *Proaktiv kriminalitetsbekæmpelse for politifolk*. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Hirschi, T. (2017). *Causes of delinquency*. Taylor and Francis.
- Hirschi, T. (2013). Social Bond Theory. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox, *Criminological Theory: Past and Present* (s. 229-237). Oxford University Press, USA.
- Hutchinson, G. S., & Oltedal, S. (2006). *Modeller i socialt arbejde* (2. udg., 9. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.
- Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I., & Rasmussen, S. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis. Viden om mennesker og samfund*. Samfundslitteratur.
- Jacobsen, M. H., & Jensen, S. Q. (2013). Subkulturelle, interaktionistiske og kritiske retninger i kriminologisk teori. I M. H. Jacobsen, & A.-S. Sørensen, *Kriminologi - en introduktion* (s. 167-192). Hans Reitzels Forlag.
- Jensen, S. Q. (2018). Etnografi som kriminologisk metode - Deltagelse, indlevelse og potentielle problemer i studier af samfundets skyggeside. I M. H. (red.), *Metoder i kriminologi - Kilder, teknikker og tematikker* (s. 173-200). Hans Reitzels Forlag.
- Justitsministeriet. (2020b). *Trygheden først - Et politiet der er dér, hvor danskerne har brug for det*. København K: Justitsministeriet.
- Justitsministeriet. (2020). *Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023*.

Justitsministeriet.

Jørgensen, T. T., Kyvsgaard, B., Pedersen, A.-J. B., & Pedersen, M. L. (2012). *Risikofaktorer, effektevalueringer og behandlingsprincipper. En forskningsoversigt.*

Justitsministeriets Forskningskontor.

Juul, S. (2012). Hermeneutik. I S. Juul, & K. B. Pedersen, *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring* (s. 107-148). København K: Hans Reitzels Forlag.

Juul, S., & Pedersen, K. B. (2012a). Hvorfor videnskabsteori? I S. Juul, & K. B. Pedersen, *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring* (s. 9-22). København K: Hans Reitzels Forlag.

Juul, S., & Pedersen, K. B. (2012b). Videnskabsteoretiske retninger og projektarbejdet. I S. Juul, & K. B. Pedersen, *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori. En indføring* (s. 399-430). København K: Hans Reitzels Forlag.

Kristiansen, S. (2020). Kvalitative analyseredskaber. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder. En grundbog* (s. 601-620). Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk.* København: Hans Reitzels Forlag.

Launsø, L., Olsen, L., & Rieper, O. (2011). *Forskning om og med mennesker* (6. udg., 3. oplag). Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.

Mannov, J. (2013). Forebyggelse af kriminalitet. I M. H. Jacobsen, & A.-S. Sørensen (red.), *Kriminologi. En introduktion.* (s. 275-290) (1. udg., 2. oplag). Hans Reitzels Forlag.

Møller, K. (2013). Rational choice. I M. H. Jacobsen, A.-S. Sørensen, & (red.), *Kriminologi - en introduktion.* (s. 193-212). Hans Reitzels Forlag.

Mørch, S. (2012). Ungdomsliv og bandeunge. I M. H. Jacobsen, *Skyggelandet* (s. 125-160). Odense M: Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag.

Månsson, S.-A. (2014). Interaktionistiske perspektiver på studiet af sociale problemer - processer, karrierer og vendepunkter. I A. Meeuwisse, & H. Swärd, *Perspektiver på sociale problemer* (2. udg., 1. oplag). København: Hans Reitzels Forlag.

Monrad, M. (2018). Tilvirkning af data. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 107-144). København: Hans Reitzels Forlag.

Monrad, M., & Olesen, S. P. (2018). Kvalitet og kritik. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 293-318). København: Hans Reitzels Forlag.

Nielsen, T. R., Klement, C., Qvotrup, S., & Vitus, K. (2019). *Kriminalitet og etniske minoriteter.*

- Del I - en kortlægning af empiriske mønstre.* København V: Det Kriminalpræventive Råd.
- Nielsen, T. R., Qvotrup, S., & Vitus, K. (2019). *Kriminalitet og etniske minoriteter. Del III - Forebyggelsesmæssige indsatser.* København V: Det Kriminalpræventive Råd.
- Olesen, S. P. (2018). Analysestrategi. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 145-170). København: Hans Reitzels Forlag.
- Olesen, S. P., & Carlsen, L. T. (2018). Analyse af tekst. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 171-202). København: Hans Reitzels Forlag.
- Olesen, S. P., & Monrad, M. (2018). Indledning. I S. P. Olesen, & M. Monrad, *Forskningsmetode i socialt arbejde* (s. 9-32). København: Hans Reitzels Forlag.
- Ottosen, M. H., Andreasen, A. G., Dahl, K. M., Hestbæk, A.-D., Lausten, M., & Rayce, S. B. (2018). *Børn og unge i Danmark - velfærd og trivsel 2018.* København K: VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Pedersen, M. L., & Lindstad, J. M. (2011). *Første led i fødekæden? En undersøgelse af børn og unge i kriminelle grupper.* Justitsministeriets Forskningskontor.
- Petersen, K. E. (2015). *Stemmer fra en bande - Unge bandemedlemmers egne fortællinger om opvækst, hverdagsliv og fremtid.* Aarhus: DPU, Aarhus Universitet.
- Petersen, K. E., Sørensen, L. H., Sørensen, T. E., & Ladefoged, L. (2019). *Fritids- og ungdomsklubbers betydning for børn og unges hverdagsliv og fællesskaber i udsatte boligområder.* Aarhus: DPU, Aarhus Universitet.
- Qvotrup, S., Klement, C., Nielsen, T. R., & Vitus, K. (2019). *Kriminalitet og etniske minoriteter. Del II - en kortlægning af årsagsforklaringer.* København V: Det Kriminalpræventive Råd.
- Rådet for Udsatte Unge. (2009). *Udsat for forståelse - en antologi om socialt udsatte.* København K: Rådet for Udsatte Unge.
- Regeringen. (2018). *Ét Danmark uden parallelsamfund. Ingen ghettoer i 2030.* København K: Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Riis, O. (2012). Kvalitet i kvalitative studier. I M. H. Jacobsen, & S. Q. Jensen, *Kvalitative udfordringer* (s. 345-374). København K: Hans Reitzels Forlag.
- Rigspolitiet. (2019). *National strategi for politiets indsats i de særligt udsatte boligområder.* København V: Rigspolitiet.
- Rigspolitiet (2018). *Politiets Tryghedsundersøgelse. Metoderapport.* København V: Rigspolitiet.

- Sørensen, K. F. (2020). *Hvem er på ghettolisten 2020?* Lokaliseret d. 23. april 2021 på BL.dk: <https://bl.dk/politik-og-analyser/temaer/hvem-er-paa-ghettolisten/>
- Sherman, L. W. (2013). Defiance Theory. I F. T. Cullen, R. Agnew, & W. Pamela, *Criminological Theory: Past to Present* (s. 276-283). Oxford University Press, USA.
- Socialstyrelsen. (2021). *Om forebyggelse og tidlig indsats*. Lokaliseret d. 23. april 2021 på Socialstyrelsen: <https://socialstyrelsen.dk/born/forebyggelse-og-tidlig-indsats/om-forebyggelse-og-tidlig-indsats>
- Syd- og Sønderjyllands Politi. (2021). *Flere stationer og mere nærpolti til borgerne*. Lokaliseret d. 23. maj 2021 på Politi.dk: <https://politi.dk/syd-og-soenderjyllands-politi/nyhedsliste/flere-stationer-og-mere-naerpoliti-til-borgerne/2021/04/14>
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2020). Interviewet: samtalen om forskningsmetode. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder. En grundbog* (3. udg., 1. oplag). Hans Reitzels Forlag.
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2020). Kvalitet i kvalitative studier. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder. En grundbog* (s. 657-670) (3. udg., 1. oplag). Hans Reitzels Forlag.
- Thagaard, T. (2004). *Systematik og indlevelse - En indføring i kvalitativ metode*. København K: Akademisk Forlag.
- Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. (2019). *Lovpligtig udviklingsplan for Stengårdsvej, Esbjerg*. København V: Trafik-, Bygge. og Boligstyrelsen.
- Transport- og Boligministeriet. (2020). *Liste over hårde ghettoområder pr. 1. december 2020*. Transport- og Boligministeriet.
- VIVE. *Arbejdsmetodekatalog - samskabelse*. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter.
- Økonomi- og Indenrigsministeriet. (2019). *Redegørelse om parallelsamfund*. København K: Økonomi- og Indenrigsministeriet.